SUBSCRIPTION:
U. S. Canada & Mexico:
One year .... $1.—
Six months .... —50
Three months .... —25
Foreign Countries:
One year $1.50
Single Copy 2 cents.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE)

NAROČNINA:
Za Zd. dr. Canado & Mexico:
Celoletno .... $1.—
Polletno .... —50
Četrtletno .... —25
Za inozemstvo:
Celoletno $1.50
Posamezna štev. 2 centa.

Vol. IX. No. 28. — Phone: Cortland 5188. NEW YORK — PITTSBURG, PA., četrtek, 2. septembra (Thursday, September 2.) 1915. Geslo: „Slovenijo Slovencem“. — Leto IX. Št. 28.

JUNAŠKI 17. POLK PONOS AVSTSRIJSKE ARMADE. - ITALIJANI SE BOJE JUGOSLOVANOV KOT VRAGA.

TRIKRATNA SLAVA KRANJSKIM JUNAKOM.

Deželni predsednik ekscelenca baron Schwarz je prejel sledeče pismo:

Vaša ekscelenca!

Velespoštovani gospod deželni predsednik!

Pred enim letom sem imel čast in srečo popeljati proti sovražniku slave bogati pešpolk vitez Milde štev. 17., ki se popolnjuje s hrabrimi sinovi vaši ekscelenci kot deželnemu šefu poverjene lepe kronovine kranjske in pri lastnem opazovanju sem videl, s kako občudovanja vredno smelostjo in vztrajnostjo so se borili njegovi oficirji in njegovi vrli vojaki.

Naj mi bo kot takratnemu zapovedniku danes, povodom obletnice mobilizacije, dovoljeno zagotoviti Vašo ekscelenco, da je vsa Avstrija, pred vsem pa vojvodina kranjska lahko ponosna na svoje sinove, ki so v smislu 240letne tradicije po sijajnih vzgledih svojih prednikov v dvanajst mesečnem bojevanju s hrabrim sovražnikom v podedovani zvestobi do cesarja in države doprinesli brezprimerna junaštva in pripomogli k sijajnim zmagam, ki so osvobodile našo domovino iz težkih težav.

Čast spominu vseh vojakov, ki so za to vzvišeno nalogo padli na bojiščih!

Sprejmi Vaša ekscelenca izraz najodličnejšega spoštovanja, s katerim beleži

Vaši ekscelenci
najvdanejši
ADOLF BARON STILLFRIED l. r.
polkovnik.

Jedrzejow, dne 26. pulija 1915.

* * *

Deželni glavar dr. Iv. Šusteršič je prejel sledeče pismo:

„Kot nekdanjega poveljnika junaškega kranjskega pehotnega polka vitez Milde št. 17. [illegible] žene srce, da ob obletnici izvršene mobilizacije izrazim svoje odkritosrčno občudovanje številnih junaških činov hrabrih sinov prelepe vojvodine Kranjske v teh že leto dni trajajočih hudih in velikanskih bojih zoper enakovrstnega nasprotnika in čestitam deželi, katere sinovi so se, zvesti prestolu in domovini, v neomajljivi hrabrosti bojevali, krvaveli in sodelovali pri prekrasnih zmagah v čast in slavo naše armade, ki nikdar ne pozabi teh sinov. Da sem ob začetku vojne stal na čelu temu krasnemu, od nekdaj preizkušenemu polku in ga vodil proti sovražniku, to mi je najlepši, najnepozabljiveji spomin, in moje želje in molitve bodo spremljale polk do konca mojega življenja“.

Deželni odbor je vzel v seji dne 30. julija 1915. to pohvalo kranjskih junakov s patrijotičnim zadoščenjem na znanje in pooblastil deželnega glavarja, da polkovnika v imenu dežele Kranjske spoštljivo pozdravi in mu odkritosrčno častita k sijajnim uspehom polka, ki se je izvežbal in zadobil zmagovalno silo pod njegovim izvrstnim vodstvom in imel vrhutega srečo, da ga je peljal pred sovražnika imenovani polkovnik.

* * *

Župan dr. Ivan Tavčar je prejel od prejšnjega poveljnika našega domačega pešpolka št. 17. polkovnika Adolfa barona Stillfrieda, ki je sedaj c. in kr. okrajni poveljnik v Jedrzejowu v nekdanji ruski Poljski, sledeče pismo:

„Minilo je leto dni, odkar ste bili priča slovesne prisege, ki jo je položil v ljubljanskem dopolnilnem okraju mobilizirani pešpolk viteza pl. Mildeja št.17. Naj mi bo dovoljeno danes — dasi žalibog ne stojim več na čelu tega slave bogatega polka, a sem vendar z vsem svojim čustvovanjem in s svojimi najbolj vročimi željami neprestano pri njem — da Vas, visoko spoštovani gospod župan, zagotovim, da si je in ostane vsak mož domačega polka v vsaki uri v mnogoštevilnih bitkah in spopadih neomajno svest ne le svoje prisege, nego da izvršuje po vzgledu svojih pogumnih, hrabrih častnikov junaštva ter vzglede požrtvovalnosti in vztrajnosti, ki so v zgodovini tega polka brez primere. Število junakov, ki so krvaveli in izdihnili na polju slave za dom in cesarja ter stotera odlikovanja častnikov in moštva za hrabro vedenje pred sovražnikom dokazuje to. Če je danes po preteku leta zmaga na naši strani ter je sovražnik pregnan iz države potem ima slavni domači ljubljanski polk št. 17. svoj pošteni delež pri rešitvi domovine!“

Tako, vidite, dragi rojaki, se ponašajo sinovi slovenskega naroda v stari domovini.

Slovenskemu človeku se nehote zbudi silne ponos v srcu ko prečita gori 3-krat izraženo pohvalo na naslov naših kranjskih junakov, ponos, ki je prepleten s samozavestjo in prešrčno radostjo, da spoštujejo najvišji poveljniki avstrijskih vojsk naše junaške rojake ter da javno priznavajo nevenljive zasluge slovenskih sinov za obrambo naše očetnjave.

Obenem pa se nam vrine tudi nehote v dušo stud in gnus nad ljudmi sakserjevega kalibra, ki so in še venomer blatijo in sramote naš narod, češ, da je nezvest svoji domovini. **Fuj takim izrodom, a trikratna slava junaškemu 17. polku, v katerem so skoro izključno sinovi naše divne dežele kranjske!**

Skupina naših fantov iz kranjskega pešpolka št. 17.

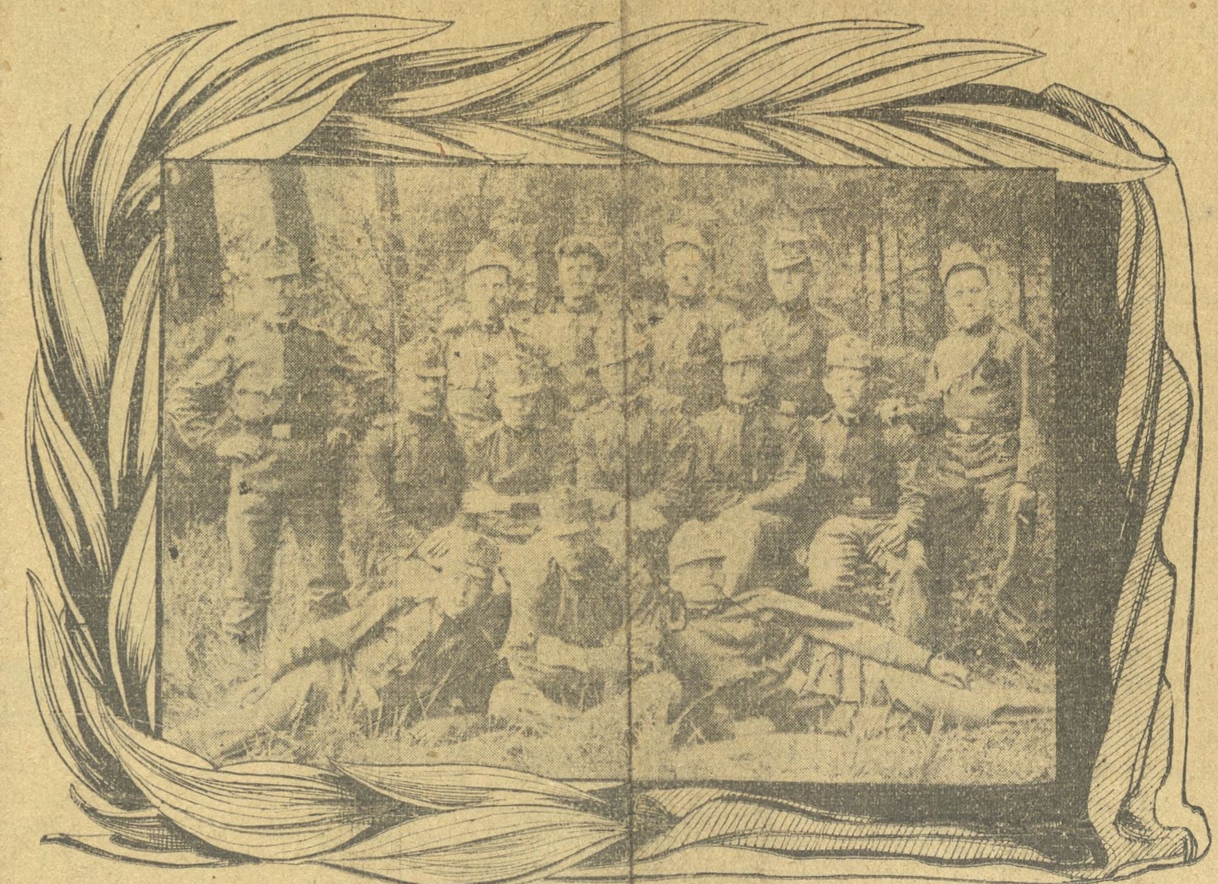

Sledeč že znani hrabrosti 17. pešpolka so si stekli slovenski fantje pravkar omenjenega polka tudi v sedanjih največjih bojih, kar jih pozna zgodovina, tako nevenljivih lovorik, da jih imenujejo poveljniki junake železnega polka.

PADEC TRDNJAVE BREST-LITOVSK JE ZA RUSE SMRTNI UDAREC.

Brest-Litovsk pomeni za zaveznika več kakor dobljena bitka [illegible] Brest pa veliko več nego izgubljena trdnjava.

Brest-Litovsk je celo pomembnejši od Varšave, kajti zavzetje glavnega mesta poljskega je bilo pravzaprav samo silen vojaški zamah. Varsava je bila samo postaja na progi, a BrestLitovsk je končna točka tiste črte.

Varšava je zozirom na poljsko vprašanje torišče političnih nad poljskega naroda. Brest Litovsk pa je točka, s katere se že danes desti odločno začrtana bodočnost.

Preko Berlina in Dunaja naj bi držala ruska pot v Carigrad. Brest Litovsk je odprl obema srednjima carstvoma pot v Salonike. Kar je bilo dolgo časa politično geslo, s katerim si je ruska diplomacija prizadevala zbuditi in ohraniti sovraštvo balkanskih držav napram habsburški državi, se sedaj udejstvuje in uresničuje kot skupnost interesov med Avstroogrsko in balkanskimi državami.

S padcem Brest-Litovska se je tudi rusko prisvajanje pravice do varobstva in nadoblastva nad balkanskimi državami razpršilo v nič. Pred rusko trdnjavo se je odločila tudi borba, ki je trajala stoletja in stoletja med rusko in podonavsko državo za balkanske interese. Nasprotstvo je bilo neizravljivo ter je moralo dovesti obojestranske odnošaje do silnega razpora, ki se sedaj razrešava v svetovni vojni. Ruska velesila je hotela postaviti na Balkanu predstražo za pohod v Carigrad. Balkanski polotok, povečini s Slovani obljuden, naj bi bil v političnem zmislu privesek velike severne države. Slovane Avstro-ogrske, ki so številnejši kakor vse druge narodnosti v pravkar imenjeni državi, naj bi se s privlačnostjo plemenske sorodnosti pritegnilo kot magnete v ruski panslavizem [illegible] bila tako [illegible] na panslavistična ideja, ki je sicer odznotraj sila lepa in zapeljiva, a za to mamljivo vnanjostjo se skriva carizem in ruska knuta.

Če bi se bili avstrijski Slovani dali zapeljati mamljivosti ruskega panslavizma, bi bili izgubili svojo narodno individualnost ter izginili kot narodne skupine v velikanskem ruskem morju. Obenem pa bi bilo tudi konec avstrijske države.

In nekaj takega ali podobnega se je lahko čitalo v domačem, kar se pravi, v ligaškem in tujem časopisju.

Ali Brest-Litovsk je zamašil lepim gobezdalom usta.

Zlomljena je uporna sila brest-litovskih utrdb in pokopana ruska panslavistična ideja. Razvaline te trdnjave zapirajo Rusom pot v Carigrad. Grmenje težkih avstrijskih oblegovalnih topov in hura-klici zmagovitih avstrijskih vojsk so dosegli tudi glavna mesta na Balkanu ter ugodno vplivali na sklepe merodajnih osebnosti v raznih političnih središčih. Obnovitev balkanske zveze pod rusko knuto, ki je bila naperjena proti Avstro-ogrski, je sedaj nemogoča, in uresničenje pod panslavističnim plaščem se skrivajočih ekspanzivnih stremljenj ruskega carizma ni več izpeljivo. Ali omogočila se je pa nova zveza, ki bi ne obsegala samo balkanskih držav, nego oklepala tudi Avstro-ogrsko in Nemčijo, ki bi nudila balkanskim narodom možnost, da se narodno okrepe in politično zedinijo, in ki bi utrdila skupnost interesov med Avstrijo in balkanskimi državami.

Le-ti interesi pa niso političnega, marveč gospodarskega značaja. Pota do Salonikov ne bodo napravile vojske, nego trgovina. Poleg političnih stremljenj so zanetili to vojno narodov tudi gospodarski odnošaji.

Ob sklepanju miru bodo morali odkazati prvim končno smer ter uravnati in vgladiti gospodarske spore. Vsakemu narodu bodo morali dati njegove pravice. Le-te bo dala Avstrija svojim in balkanskim narodom na poti v Salonike. To bo pa tudi temelj nove zveze, in v tem zmislu postane Avstrija balkanska država.

Pot v Salonike je odprl Brest Litovsk. Razvaline te trdnjave so pokopale izlagano panslavistično idejo ter zaprle ruskemu pritisku pot v Carigrad. Avstrij. dežele so preobsežne, avstrijska vojska premočna in avstrijski zaveznik premogočen, da bi bila ruska knuta segla preko avstrijskih narodov do Carigrada.

Na brest-litovskih razvalinah se bo osnovala nova zveza, ki bo objemala vse balkanske narode ter obe osrednji cesarstvi.

Przemysl, Lvov, Varšava, Brest Litovsk, vsa ta imena se bodo neizbrisno svetila na traku, ki spaja vse množice narodov v habsburški državi.

Vzajemno izvojevane zmage zavezniškega orožja bodo tvorile temelj, na katerem se zasnuje povsem nova in trajna skupnost interesov avstrijske in nemške države.

Padec najmočnejše ruske trdnjave je zadal Rusom smrtni udarec glede južne politike, obenem pa odgrnil zaveso v bodočnost, v kateri bo konec žingoizma in šovinizma, v kateri bo zacvetala trgovina na jugu in zaklilo blagostanje teh narodov, in v kateri bo izravnanje gospodarskih odnošajev zagotovilo trajen mir.

ZASEBNI DETEKTIV PRIZNAL UMOR SVOJE ŽENE.

Zagonetni umor žene privatnega detektiva, Samuela Laitnerja — s katerim so imeli v noči na 31. avgusta mnogi detektivi posla čez glavo, je pojasnil umorjenkin mož sam potem, ko so ga pripeljali v zapor.

Priznal je namreč coroner-u Feinbergu, da je on sam nameril morilno orožje na svojo ženo v svoji pisarni potem, ko se je sprl z njo.

Leitnerjeva izjava vsebuje dolg seznam domačih prepirov in svaj. Ko je prišla njegova žena dne 30. avgusta zvečer v njegovo pisarno, je ležal samokres na njegovem pultu.

Med prepirom, je pripovedoval Leitner, je planila z iglo za klobuk nadenj. Zagledavši pa samokres je pa hotela zagrabiti le-tega. Ali Leitner ji ga je izmaknil, oddal pet strelov nanjo ter potem skril morilno orožje v dimnik.

SLOVENCI IN HRVATI SO LAHOM NEPRODIREN ZID.

Nekaj dni več kakor tri mesece je zatonilo v večnost, odkar je napovedal zemljelačni polentar Avstriji vojno.

Njegovi nameni so bili jasni kakor beli dan. Pod krinko dobrohotne nevtralnosti je zahrbtno spletkaril ter čisto po kramarski barantal z nasprotniki avstrijske države, dokler se ni čutil popolnoma pripravljenega za zavratni napad.

Italijana je že zdavnaj skominalo po predivnem Primorju slovanskem, a ni pa upal javno in s silo dati duška svojim pohlepnim aspiracijam. Sedaj, ko je njegova zaveznica obkolena od sovražnikov malodane na vseh straneh, je izdrl svoj meč, da tako zadosti svojemu poželjenju.

Ali mogočna Avstrija je še o pravem času zavaravala svoje deželo ob laški meji z nepremagljivimi utrdbami ter postavila tja v bran svoje najhrabrejše junake, svoje Slovence in Hrvate, ki so poleg visokih gora, slovenske Soče in umetnih ovir neprodiren zid za požrešnega in verolomnega polentarja.

Približno 200.000 Lahov si je razbilo svoje glave ob tem živem zidu, a uspehov pa ni, in ni. Zaman so vsi naskoki, zaman njihovi obupni napadi in brezuspešno je neprestano pa srdito grmenje njihovih kanonov. Avstrijci imajo v rokah še lomala vse postojanke, kakor so jih imeli izpočetka.

In dokler stoje tamkaj Slovenci in Hrvati, dokler branijo le-ti slovensko zemljo, se ni treba bati Avstriji, da bi izgubila le košček kraških tal.

Pa naj le počakajo polentarji, ko pridejo tjakaj še junaki 17. pehotnega polka, ki že komaj čakajo, da jih pošljejo nad Italijana. Potem ga nauče, kako se bore Slovenci za svojo ljubo domovino.

BOROEVIČ — ŽELEZNI GENERAL OB SOČI.

Dunajska „Reichspost“ piše o priliki cesarske pohvale armade ob Soči in njenega poveljnika:

Vojaki vseh avstrijsih narodov branijo vrata južnozahodni strani Avstrije. Nemški vojak z alpskih dežel nemški Dunajčan stoji oleg hrvaškega Bošnjaka in Dalmatinca, poleg Slovencev iz Štajerske, Koroške in Primorske in poleg avstrijskih Italijanov v bližnjem strelskem jarku, za bližnjim sivim kraškim zidom ležijo Romuni, Ogri in Švabi iz Banata. In vojskovodja teh čet je Hrvat, **Boroevič**, drzni branitelj Karpatov.

Sedaj stoji Boroevič ob Soči. Vse znanje, ki si ga je pridobil v gorski vojski na izhodu, osredotočuje sedaj ta železni general ob soški meji. Z brezmejnim spoštovanjem se ga oklepajo njegovi vojaki, njegovo ime je že samonasebi bramba in doni kot vihar strele zoper sovražnika. **Svetozar Boroevič! Hrvaški vojskovodja uči Italijane,** da se zemljepisni in narodoslovni pojmi ne dajo prekucniti z vpadi futuristični jadranskih politikov. Narodni red ob Adriji bo ostal. Italija ne bo oropala Adrije in njene obali. Cesarski vojskovodja **hrvatskega rodu** jo brani in vsi narodi Avstro-Ogrske so ž njim!

„KER SE CENE SEDAJ JAKO SPREMINJAJO, NAJ ROJAKI VEDNO GLEDAJO NA NAŠ — OGLAS“.

Gornje besede donaša Sakserjev srbofilsko-jugoslovanski organ „Glas Naroda“ — recte „L' Asino“ — na prvi strani, kakor se to podobi šifkrataškemu listu — na prvi strani.

Kakor da hoče pljuvati svojim rojakom v obraz, jih opozarja na nenjavo cen. Ta stara naša nesreča naravnost brije norce iz svojih „rojakov“.

Vsaka druga banka pošilja že mesece in mesece 1000 kron za $153.50 c. Le čitajte v našem listu na osmi strani cene, po katerih pošilja „First-Second National Bank of Pittsburgh, Pa.“ denar v Evropo, pa se boste prepričali, da je naša trditev resnična.

Toda Sakser zahteva **$160.** — za isto delo, za isti denarni znesek, za istih 1000 kron, zahteva celih $6.50 c. več, zahteva do 40 kron več.

In „rojake“ še opozarja ta nepridiprav na prvi strani, naj „vedno gledajo“.

No nesrečni rojaki imajo pa tudi prav, da „vedno gledajo“.

Kajti na mesece in mesece je kradel ta stari šarletan po $4. — in še več pri vsakih sto kronah, a sedaj se jim še roga ter jih še nadalje skube pri vsakih 1000 kronah **po 6 dolarjev in 50 centov.**

Tudi mi opozarjamo rojake, naj **„vedno gledajo“** in naj tudi zapazjio, kako jih Sakser **VEDNO** striže in slepari.

MISLI AVSTRIJSKEGA POSLANIŠTVA V WASHINGTONU O VOJNIH DOGODKIH V RAZDOBJU PRVEGA LETA.

(Konec.)

RUSKA OFENZIVA ZLOMLJENA.

Na vzhodnem bojišču sta zaveznika podila ruske armade. Začasna okupacija Galicije odstrani Rusov ni mogla preprečiti uspešne izvedbe zavezniškega načrta — poraza ruskih vojsk. Uspehi te vojaške politike se ne zrcalijo samo v zajetju več kakor 1,500.000 ruskih vojakov — katerega števila ni dosegla še nobena vojna — nego tudi v zaplenitvi ogromnega števila kanonov, strojnih pušk, municije in drugega vojnega orodja. Veliki zmagi Hindenburgovi ob Mazurskih jezerih sta sijajna ilustracija strategičnega zmagoslavja nad številno močnejšim sovražnikom. Naj so ruske armade še tako številne, bo moral ruski vojaški organizem konečno vendarle občutiti rezultate neprestanega izkrvavljanja. Na celi fronti obeh zaveznikov, od Vzhodnega morja pa tja doli do Bukovine je opažati neprestano umikanje ruskih čet pred pritiskom avstrijsko-nemških trum. Čeprav so ruske armade, ki so se začetkom maja postavile proti zaveznikoma, tvorile bojno moč od štirih milijonov, so te vojske izgubile tekom treh mesecev od 25 do 30 odstotkov svojega moštva. Vrhtega imajo še prav pičlo število oficirjev. Razmerje je: 4 ali 5 oficirjev na vsakih 1000 mož, dočim bi bilo pravilno razmerje: 30 častnikov na vsakih tisoč vojakov. Izguba tretjine ruskih kanonov in pomanjkanje municije sta takisto zelo odvažna činitelja, in brez vsakega dvoma je ruska ofenziva zlomljena. Skorogotovo se Rusija ne bo mogla pred prihodnjim letom aktivno vdeleževati vojnih operacij, morda še pred prihodnjo pomladjo ne.

POLOŽAJ OB DARDANELSKI MORSKI OŽINI NADVSE UGODEN.

Turško bojišče nudi za osrednji velesili nadvse ugodno sliko. Turki so prav dobro vedeli, da jih nameravajo Rusija in njeni zavezniki spoditi iz Evrope: zato so se pa tudi brez vsakega oklevanja in obotavljanja priklopili svojima naravnima zaveznicima, Avstriji in Nemčiji. Kako izborno se je obneslo to združenje z vojaškega vidika, nam pove samo hipen pogled na položaj ob Dardanelah. Zgodovinska morska ožina je skupen grob vojnim silam trojnega sporazuma, ker je takorekoč nevzavzetna. S pomočjo Nemčije se turški vojaki niso izneverili slovesu svoje slave.

ITALIJANSKO IZDAJSTVO.

Italija je navzlic svojim obljubam poteptala svojo narodno čast ter se dala zapeljati k izdajalskemu koraku, ki mora zbuditi stud v vsakem poštenem človeku. Z ozirom na vojaško stališče imajo Italijani zaznamovati bore majhne uspehe, dasi so se mesece in mesece pripravljali za boj. Dobro premišljeno vodstvo in vojaške lastnosti avstroogrskih čet se kažejo na kopnem in na morju. Politične posledice tega brezprimernega izdajstva bodo sila dalekosežne.

BALKANSKE DRŽAVE SE NAGIBLJEJO K NEVTRALNOSTI.

Grška kakortudi druge balkanske države hočejo ohraniti svojo nevtralnost, razmere na Balkanu so se izdatno izboljšale, Bolgarija se je sporazumila s Turčijo, in Romunija oddaja obilo žita in mineralnega olja osrednjima silama.

Sedaj je popolnoma jasno, da se je poizkus aliircev, da bi izstradali prebivalstvo osrednjih sil, dočista ponesrečil.

Samolastno posezanje Anglije v trgovski promet nevtralnih držav je sicer pripravilo civilnemu prebivalstvu marsikatere nevšečnosti ter povzročilo tuintam tudi zmernost in štedljivost, ali svojega pravega cilja ne dosežejo aliirci nikoli. Kajti Avstrija, Nemčija in Turčija so države, ki se lahko vzdržujejo same. Angleška domišljavost, češ, da angleško brodovje lahko blokira obali sovražnih dežel, spada v kako minulo stoletje. Pravkar se spravljajo bogati žitni pridelki pod streho, in živil je dovolj za prihodnje leto. S tem da več ne vporabljajo bakra v elektrotehnične svrhe, je ta kovina za izdelovanje vojnih potrebščin na razpolago, a za najslabši slučaj je veda iznašla nadomestilo. Tržne cene niso višje od onih v Angliji, ki trdi, da je edina gospodovalka na morju.

Privijanje cen na angleškem trgu je večidel pripisovati delavnosti nemških podvodnikov. Presenetljivi izdelki Škodovih izdelkov v Plznu na Češkem in onih Kruppovih v Essenu na Nemškem pa mnogih drugih industrijskih podjetij so povzročili v vojevanju kar cele revolucije, kar je posneti zlasti iz dejstva, da zrušijo težki topovi osrednjih velesil v prav kratkem času trdnjave, katere je svet smatral za nevzavzetne.

Z MUNICIJSKIMI NAROČILI LEZEJO V SILNE DOLGOVE.

Tem razmeram v deželah osrednjih sil je stanje produktivnosti v državah trojnega sporazuma povsem nasprotno. Zlasti v Veliki Britaniji je industrijska organizacija na vidno nizkem stališču, in dejstvo, da so morale dežele trojnega sporazuma osnovati posebne vladne odseke za pospeševanje municijskega izdelovanja, dokazuje, da so bile poprej te vlade neverjetno kratkovidne.

Ker primanjkuje aliircem vsakršnih vojnih potrebščin, in ker morajo naročati le-te v Ameriki, lezejo te države čedaljebolj v dolgove in velikanski kupi zlata romajo v Združene države.

Nasprotno pa ostane v Avstriji in Nemčiji ves denar, ki se ga izda za vojne potrebščine, lepo doma ter služi domačim industrijam.

FINANCE ALIIRCEV SO SLABE

Vojna posojila so kaj jasna ilustracija financielnih ustav v nasproti si stoječih stoječih državnih skupinah. Sijajni uspeh vojnih posojil v Avstriji in Nemčiji tvori rezko nasprotje težavnim denarnim operacijam v aliirskih deželah. Francija se je pokazala čisto nepripravljeno za težko finančno breme, in francoski srednji stanovi niso imeli niti najmanjšega veselja, da bi vložili svoje prihranke v vojne bonde dvomljive vrednosti.

V Italiji je bilo vojno posojilo naravnost sijajen polom.

Ruska finančna ustava je skoziinskoz zanič, in o kakem ruskem vojnem posojilu ne more biti niti govora.

Na angleškem utegnejo biti denarni viri precejšni, ali nikakor pa niso neizčrpljivi, in težkoče se že čutijo. Anglija ne more svojih zaveznikov zalagati z denarjem za neomejen čas. Kajti navzlic vsem lepim vestem raznih agentur ni uspelo štiri in pol odstotno posojilo. Vrednostni papirji milijardnih zneskov nesejo pod pritiskom konvertiranja angleških državnih dolgov (consols) samo še 3 do 3½%. Mnogo okolščin govori torej za to, da se bogastvo Velike Britanije izčrpa, če bo trajala vojna samo še eno leto, in Lord Kitsceuer je mnenja, da bo trpela še veliko dalj časa.

Koncem koncev se lahko z vso gotovostjo reče, da nista Avstrija in Nemčija niti oddaleč toliko vtrpele kakor njuni nasprotniki, da je stanje osrednjih velesil v vojaškem, gospodarskem in finančnem oziru zadovoljivo, in da lahko zrete obe državi z najboljšimi nadami v bodočnost.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

Iz vojnega vjetništva.

Pod tem naslovom bomo odslej priobčevali imena tistih, ki se oglašajo iz raznih krajev vojnega vjetništva, s čemer bo gotovo vsem našim čitateljem ustreženo.

Iz Taškenta v Turkistanu se je oglasil **Jožef Drašler**. Njegovi starši, bivajoči v Borovnici, so bili mnogo mesecev v silnih skrbeh in žalosti, ker niso dobili od svojega sina nobenega sporočila, da je še med živimi. Zato so bili pri Drašlerjevih dne 11 julija tembolj veseli, ko jim je prinesel pismonoša pismo, ki jim ga je pisal sam Jože. Vsa žalost je pozabljena, novo veselje je zavladalo v Drašlerjevi družini, saj se bodo še videli, ko bo na svetu zlati mir. — **Jože Simončič** se je oglasil tudi iz Taškenta, kjer je ž njim vred več slovenskih mož in fantov. Piše ženi v Mladici pri Semiču, da je v daljnji ruski deželi, od koder ji pošilja sto in sto pozdravov. — Po več mesecih mučnega molka se je oglasil **France Hladnik** svoji žalostni ženi Mariji ki biva v Brusovšah pri Idriji. Novembra meseca m. l. ji je pisal poslednje pismo s severnih bojnih poljan, potem pa ni bilo ne sluha ne duha po njem. Ko pa je žena pred par tedni prejela od svojega soproga pismo, da je še med živimi, je bila namah nepopisno srečna in vesela. Kakor je bila težka ločitev, tako bo vesela vrnitev, ko bo vojske konec. — **Jožef Hribar** se je oglasil svojcem v Zagorju ob Savi iz Krasnojarska, ki leži na sibirski železnici. Proti jugu gleda visoke gore, ki tvorijo mogočno mejo med Rusijo in kitajsko deželo. — **France Bizjak** se je oglasil iz Samarkanda svoji ženi v Idriji. — **France Pirjavec** se je pojavil iz Taškenta in pošilja prisrčne pozdrave svojcem v Proseku pri Trstu. — **Ivan Novak**, vojni vjetnik na Ruskem, piše ženi Mariji, ki biva v Križu pri Komendi, da je z velikim veseljem bral njene vrstice, da mu ni treba ničesar pošiljati, ker ima za potrebo vsega dosti. — Iz vojnega vjetništva v Srbiji so se oglasili: **Mihael Zorko** iz Valjeva svojcem v Zagorju; **Jožef Boštjančič**, tudi iz imenovanega srbskega kraja svojcem, ki bivajo v Veliki Bukovini pri Ilirski Bistrici; **Stanko Stanič** svojcem iz Niša; **Ivan Beligoj** iz Paračina, sredi stare Srbije, svoji materi Mariji, ki biva v Rakitni hiši št. 26, zadnja pošta Dolenja vas pri Ribnici; iz Srbije se je oglasil tudi **Valentin Paljk** svojcem, ki bivajo v Sv. Križu-Cesti. — Tudi se je oglasil **France Dolenec** iz Skoplja svojcem v Ljubljani, ki so bili jako veseli Francetovega glasu. — Iz vojnega vjetništva se je oglasil **France Vrhunec** po daljši dobi svoji materi Frančiški, ki biva v Topolju, pošta Selce na Gorenjskem. Piše: . . . Vjet sem bil 21. decembra. Sedaj sem na Ruskem v sredini Azije. Tukaj je prav južno podnebje. Z **Marinčevim** iz Besnice sva skupaj. Godi se mi še dosti dobro, jesti imam tudi že še. **Martin Šifler** se je oglasil iz vojnega vjetništva gospodični X. Piše: Naznanjam ti, da sem živ, zdrav in vjet. Upanje je, da se še vidiva. Bili smo tri tedne v vagonih, vožnje ni bilo ne konca ne kraja. Lahko si mislíš da moram biti daleč. Vse najboljše k tvojemu godu! Prisrčen pozdrav tebi in staršem. — **Rok Kunovar** je sporočil svoji materi Uršuli v Dravljah, hiš. štev. 42, pošta Šent Vid nad Ljubljano, da je še med živimi. Piše: . . . Naznanjam Vam da sem prišel v vojno vjetništvo v Rusiji. Delam v sladkorni tvornici. Denarja mi ni treba pošiljati, ga zaenkrat ne potrebujem. Z Bogom. V Obojanu v kurski guberniji v evropski Rusiji dne 13. junija 1915. — **Martin Jamar** je sporočil svoji ženi Mariji v Grahišču pri Tržiču na Dolenjskem da je bil v Galiciji vjet in odpeljan v notranjost velikanske ruske države. Piše: Zdrav sem, da bi še bili tudi vi doma vsi zdravi. Dal Bog, da bi vsi zdravi ostali, da se bomo še videli. Tukaj smo vojni vjetniki po vaseh. Jako dolgčas mi je po tebi in otrocih. Prosite Boga da bi bil zdrav in bi srečno prišel domov. Sprejmite vsi skupaj srčne pozdrave. Z Bogom!

PLEMENIT VAGABUND.

(Povest.)

(Nadaljevanje.)

V postu je to bilo, ko je Strnadov Matevž urejeval svoje premoženjske zadeve, si preskrbel denarja za potnino ter dobil pri oblastvih vse potrebne potne listine. Vse je gladko in brez zadržka izteklo. Pa tudi dnevi so naglo tekli drug za drugim, in minil je postni čas, približali so se velikonočni prazniki, in za njimi je prišla večno lepa pomlad v deželo.

Torej se je zgodilo, da je Matevž sedel s svojo ženo in svojimi otroci v gostilni župana Mehljaža. Okoli velike mize so sedeli, pili, prigrizovali ter se pogovarjali o samih resnih rečeh.

Matevž se je poslavljal.

Med druščino je bilo tudi nekaj Matevževih sosedov, Gučmanov Frone, župnik Janez Vrbanec in župan Lovrenc Mehljaž.

Govorica jim ni tekla tako gladko, kakor se to sicer dogaja, kadar razvozlja vinska kapljica ljudem jezike.

Kakor bi jih nekaj tiščalo v grlu, se je zdelo, in dobra in žlahtna pijača jim ni šla tako v slast, kakor si je želel krčmar.

Družba se je pomenkovala po največ o neznanem svetu, ki mora biti sila lep in bogat.

Matevževa žena je zamišljeno in otožno poslušala možakarje ter si na vso moč prizadevala, da bi se ne srečale njene oči z moževimi. Kajti kadarkoli se je to zgodilo, ji je zdrknilo par grenkih solz po licih. Te pa je vselej naglo otrla s svojim kakor sneg belim predprtom. Saj se nikakor ne spodobi da bi jokala vpričo takt druščine za možem, čeprav odhaja v neznano tujino.

Strnadovi otroci se niso bogve koliko brigali niti za družbo niti za njene pomenke. Tudi se ni videlo, da bi jih le količkaj težilo očetovo slovo — bili so pač še premajhni in premladi za take občutke. Nasprotno: Obrazki so jim kar goreli veselja in zadovoljstva. Kajti danes so imeli toliko belega kruha v ustih, rokah in na mizi, kakor še nikoli prej. [illegible]

"Še bogat boš", izpregovori neki Strnadov sosed.

"Bogve kako bo", zavzdihne Matevževa žena.

"Pošteno srce in pridne roke imajo tudi v tujini radi", de župnik Vrbanec.

"Bodi tak, kakršen si bil doma pa ti bo sreča mila", pridoda župan Mehljaž.

"Ej, Strnad je bil še vedno možak: mislim. . ." tu prekine drugi Matevžev sosed. Kajti prav v tistem hipu se odpro vrata, in v sobo stopi precej krepka moška postava z [illegible] mo.

Kakor da je stopil med navzoče človek iz drugega sveta, se je zdelo ob njegovem prihodu. Družbi je namah zamrla beseda ter ob tičala v grlu. Očividno so se gabili. In ni jim bil dobrodošel; kajti nihče mu ni ponudil pijače kakor je to navada na kmetih.

Prvi se je opogumil Gučmanov Frone, naširoko znani voznik poklica. Njegova suhljasta postava se dvigne s svojega sedeža. Frone si prižge že davno ugaslo smodko, nad polovico izžvečkano — možakar je bil namreč bolj navajen svoje pipe — koščeni in javeli obraz se mu strašansko zreži — kajti voznik se je dobro zavedal svoje današnje odvažnosti — nato zakašlja parkrat, pljune enkrat ali dvakrat na tla ter končno izpregovori: 'Matevž, zdaj je pa že čas, da se spraviš na voz. Ura je deset, in še dolga je pot do mesta".

Kakor zanalašč so bile te besede izgovorjene, in vsi razen neznanca z zvežnjem so odšli pred hišo, kjer jet stala Frončeva vprega. Tu se jame Matevž poslavljati. Najprej objame svoje otroke, drugega za drugim, in za tem je prišla njegova žena na vrsto. Skoroda sta se poslovila hladno. Segla sta si molče v roko, oči se srečale, žena je parkrat zaihtela, in konec je bilo njenega poslavljanja. Ali tega jima nikakor ne smemo šteti v zlo. Saj je menda znano vsakomur, ki je — kmetov, da ni kmečkemu ljudstvu bogve koliko za cmerjenje in poljubovanje. Kmečka zaljubljenca se morda še grlita, ali ne pogostokrat, kmečki starši ne poljubljajo izlepa svojih otrok, zlasti ne odrastlih, mož ni preravločuten napram svoji življenski družici, in žena se ne suče vsak hipec okoli svojega moža. Ali kljubtemu moramo priznati, da je med njimi ob rednih razmerah večkrat presrčnejša in iskrenejša ljubav kakor med gospodo, ki se ob vsaki najmanjši priliki grli in poljubuje. Pod trdo in raskavo skorjo se skriva dostikrat prav žlahten les, in takšno lizanje, bi rekel kdo kmečkih ljudi, je proti božjim in cerkvenim zapovedim ter tako tudi proti kmečki spodobnosti.

Nato je Strnadov Matevž segal kar povrsti možakarjem v roko, in ko ga je še župnik blagoslovil ter mu želel srečno pot, je zlezel s svojim brašnom na okorni in že bogve koliko let stari voziček Gučmanovega Fronca.

Tedaj je oplazil voznikov bič lisasto in ne preveč rejeno kobilo po rebrih, blatno kolesje je zaškripalo in zaevililo, in vozilo se je premaknilo ter polagoma izginilo za ovinkom izpred oči vsem, ki so ostali pred Mehljaževo gostilno ter zrli za Strnadom odhajajočim v neznani svet.

Svetokriški občinarji ženski in moški, so še dokaj časa govorili o tem dotlej redkem dogodku. Toda ljudje pozabijo polagoma tudi takšne izredne dogodovščine. In tako se tudi v Svetokriškem poteku niso več pogovarjali o človeku ki je odšel z domače grude za boljo srečo v tujino.

Zanimivejši in važnejši dogodki so se jeli zdaj razpletati v zgodovini svetokriških prebivalcev.

Drugo poglavje.

Odkar je odšel Strnad v Ameriko, je preteklo pet mesecev, in jesenski dnevi so že bili v deželi.

Prav to jesen je bil odslužil Mehljažev Ivan cesarja ter se povrnil na očetovo domovanje, kar je povzročilo da niso ljudje v Svetokriški občini mislili zdaj na nič drugega kakor nanj. Potihem so si šepetali ne uho, katero nevesto si izbere županov sin, kdaj prevzame gospodarstvo, kdaj bo poroka itd. Vgibali so in vkrepali vsekrižem ter skrbno pazili na vsak Ivanov korak in pogled. Ali kaj gotovega ni mogel še nihče trditi.

(Dalje prihodnjič.)

V PARIZU PADA ŠTEVILO PORODOV.

V rednih razmerah je znašalo število porodov v Parizu na teden povprečno 850, v zadnjem tednu majnika in v prvem tednu junija je pa znašalo število porodov v Parizu komaj 350.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je sifilis ali zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in svežosti, da so zopet možje. Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1002, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.

Ime . . . .

Štev. in ulica ali Box No. . . . .

Mesto . . . . Država . . . .

ZAKAJ NAJ NAŠI ROJAKI VLAGAJO SVOJE DENARNE PRIHRANKE V PRVO-DRUGO NARODNO BANKO V PITTSBURGU, PA. IN ZAKAJ NAJ POŠILJAJO SVOJ DENAR POTOM NJE V STARO DOMOVINO.

KER je ta banka Narodna banka.

KER je kot Narodna banka pod nadzorstvom vlade Združenih držav ter je redno pregledovana po vladnih uradnikih.

KER mora petkrat na leto poročati o svojem poslovanju v Washington.

KER ima pravico izdajati papirnat denar ter v jamstvo deponirati vladi vrednostne papirje.

KER je ta banka članica novega Zveznega Rezervnega Bančnega Sistema ter je ena izmed velike skupine Bank, ki vzajemno jamčijo druga za drugo in njihove vlagatelje.

KER so pri Narodnih bankah tudi delničarji, t. j. ljudje, ki so lastniki banke, odgovorni ne samo za vsoto svojih deležev, ampak za dvakrat tolikšen znesek.

KER posluje ta banka že 63 let, a ni še nikdo izgubil le količkaj denarja pri njej

KER ima veliko glavnico in velik rezervni fond, preko $5,000.000.

KER plačuje obresti na vložke ter izplačuje prihranke na zahtevo in brez odloga.

KER lahko vsakdo piše tej banki v slovenskem jeziku, in to pismo se bo razumelo ter odgovorilo nanj v istem jeziku.

KER ta banka posluje z največjimi bankami v Evropi ter jamči, da bo denar, ki ga odpošljete potom nje v staro domovino, tamkaj izplačan, ali v slučaju, če se to ne more zgoditi radi sedanje vojne, se ga vam vrne.

KER zastopa izrečno vse velike parobrodne družbe ter je pripravljena Vam stati obstrani s svojim nasvetom v slučaju, da nameravate dovesti svojo družino semkaj.

Tisočerim rojakom, katerim je količkaj na njihovih prihrankih, moremo edinole priporočati, da poslujejo v svojih denarnih zadevah s to močno banko.

KER Vam ni treba iti osebno na to banko, kadar hočete poslati svoj denar, ali kadar ga hočete vložiti na obresti, nego

KER lahko poslujete s to veliko banko pismenim potom takisto kakor človek, ki živi v velikem mestu.

FATA MORGANA.

V zadnjem času so pisali po domačih pa tudi po tujih časopisih o pojavih v ozračju. Ljudje so opazili na domačih planjavah ob horicontu čudovite panorame: morje se proži pred očmi začudenega opazovalca, po njem se gibljejo barke in mogočne ladje; bojno polje se prikaže sredi najmirnejše kmetske idile, jezdeci begajo po obzorju, rojne črte se vijo proti sovražniku, topovi grme. Popolnoma naravno je, da je razgreta ljudska domišljija spojila te nenavadne prirodne pojave baš z dogodki na bojnem polju in marsikak neuk opazovalec je morda s strahom gledal v njih tajinstvena nadnaravna znamenja.

Toda one omenjene prikazni so popolnoma enostavni, zakoniti prirodni pojavi, dasi se v naših krajih le redko kedaj prikažejo. V gotovih krajih pa so ti pojavi — imenujemo jih „fata morgana" — tako vsakdanji, da se sploh nikdo ne zmeni zanje.

Ob mesinskem zalivu ležita mesti Messina in Reggio ločeni po široki morski strugi, iz Messine ni možno videti Reggia, ker leži slednje za ukrivljeno morsko površino. Toda neštetokrat se pripeti, da zagledajo Mesinci mahoma bele vile in gradiče Reggia, kot da bi jih bila nevidna roka dvignila nad obzorje — in glej, že je zopet lepo mestece poniknilo pod morsko gladino.

Kje leži vzrok čudežni prikazni?

Iz vsakega svetlega telesa izhajajo prirodni žarki v premih črtah, zato vidimo svetlo telo le tedaj, ako se med njim in našim očesom ne nahaja nikak neprozoren predmet. Svetloba pa še širi premo črtico samo pod gotovimi pogoji, namreč samo tedaj, dokler je zrak, ki se skozenj širi svetlobni žarek, vsepovsodi enako gost. Vsakomur je znano ono čudno migljanje zraka nad vročim plamenom, zdi se nam, kot da bi se predmeti v zadju prelivali in trgali. Svetlobni žarki so prišli nad plamenom v bolj ali manj segret zrak, eni se odklonijo sem, drugi tja, predmet za plamenom se nam vidi popačen, in kakor se giblje zrak in menja svojo toplino, tako se gibljejo in lomijo nanj prodirajoči žarki, tako se giblje, preliva in trepeče za plamenom stoječi predmet.

Kar je pojav migljanja predmetov za nepravilno segretim zrakom, isto je fata morgana, kedar se toplina in gostoba zračnih plasti stopnjuje pravilno odzgor proti tlom ali od tal navzgor. V prvem slučaju se zračni žarek, ki bi iz Reggia premočrtno hitel poševno proti nebu navzgor, narahlo toda dosledno ukrivlja in se v lahko zavitem loku liki izstreljena kroglja vzpne preko morskega hrbta in pade v oči strmečega Mesinca, v drugem slučaju se po posebnih zakonih optike svetlobni žarek na vodoravnih zračnih plasteh odbije kakor na gladko izbrušenem zrcalu. V tem zračnem zrcalu vidi opazovalec seveda vse predmete zvrnjene, in zato se mu dozdeva, da leži pred njim gladko morska gladina v kateri se zrcalijo mesta in ljudje; „zračno zrcaljenje" imenuje znanost to optično prikazen.

Časih seveda se tudi združita prvi in drugi optični pojav, ali pa postaneta še bolj zamotano s tem, da so zračne plasti tudi na desno in levo različno goste in da se tudi od tam pojavi stranska fata morgana ali zrcaljenje.

BOJNE MAPE

EVROPSKIH V BOJ ZAPLETENIH DRŽAV V OBLIKI VELIKE KNJIGE Z 20 STRANMI.

SAMO 25 CENTOV.

Najnovejši bojni zemljevid, knjiga 20 strani v barvah. Knjiga je velika 14½ palca v dolžino in 10 palcev v širino.

Najprej so navedene sile vseh vojsk s številkami, nadalje so v njej slike vladarev vseh vojskujočih se držav in onih, ki se še utegnejo zaplesti v vojno. Skupaj deset vladarjev.

Zatem prva mapa v barvah porazdeljuje celo Evropo, kakor se v sedanji vojni grupirajo države, in kdo in proti komu se bori, je tudi označeno v barvah.

Četrta stran obsega cel svet, na kateri je označeno, koliko ima vsaka vojujoča se država kolonij ali naselbin in kje se nahajajo.

Na peti strani je v barvah nemško cesarstvo, obkroženo od sovražnikov, ki se bojujejo, in kje se bojujejo.

Na šesti strani je Rusija z mejami Nemčije in Avstro-Ogrske, kjer se sedaj bijejo silno krvavi boji.

Sedma stran obsega Anglijo z njenim otočjem in Irsko, okoli katere se bijejo velikanske pomorske bitke.

Na osmi strani je Francija z mejami na Nemčijo in Belgijo, koder razsajajo najljutejši boji.

Deveta stran obsega celo avstro-Ogrsko državo z njenimi mejami na Srbijo, kjer so se bili naši sinovi, bratje in sosedje, in pa z mejami na Rusko, kjer se sedaj merijo avstrijske in ruske vojske v najsrditejših bojih.

Na deseti strani je Srbija z novo teritorijalno posestjo in mejami, kjer se nahaja sedaj srbska vojska i. t. d.

SAMO 50 CENTOV,

pa dobite velikansko knjigo istotako s tolikimi stranmi in s slikami vladarjev vseh sedaj v boj zapletenih držav, poleg te pa še eno knjigo s slikami z bojišča, ki vsebuje 50 krasnih slik.

Na sredini te zemljepisne knjige je posebno natanko in precizno izdelan zemljevid avstro-ogrske monarhije, kjer se najde vsa naša mesta in se more natanko zasledovati bojne dogodke v naši domovini v Karpatih in v Galiciji. Knjiga je zares prekrasno delo s 50 velikimi slikami z bojišča.

A vse to dobite samo za 50 centov.

Kdor torej želi prvo, samo mapo ali drugo, „mapo s slikami z bojišča", naj se takoj naroči ter pošlje obenem 25 ali 50 centov na upravo „Slovenskega Naroda".

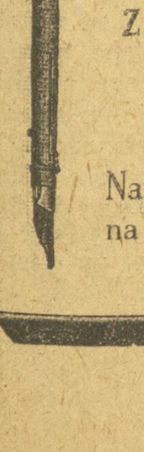

ŽEPNO PERO, SVINČNIK in PEČAT Z IMENOM IN PRIIMKOM SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE. 50c

Napišite svoje ime in priimek, pošljite 50 c. na upravo lista, navedite svoj točni naslov, in naročilo se bode takoj izvršilo.

ITALIJANI ZOPET PORAŽENI.

Berlin, via Sayville, 31. avgusta. Iz Inomosta poročajo, da so se najzadnji boji ob Stilfser — prelazu končali s popolno zmago c. in kr. čet, in da so bili Italijani prisiljeni iz te okolice pobrati šila in kopita ter se razbitih glav umakniti.

Artiljerijski spopadi.

Berlin, preko Londona, 30 avg. — O dogodkih na italijanskem bojišču poroča vrhovno poveljstvo avstrijske vojske sledeče:

''Včeraj je precej živahno delovala sovražna artiljerija na Primorskem. Sovražni napadi na razne točke so bili zavrnjeni. V obmejnih okrajih v Tirolah in na Koroškem je položaj neizpremenjen.

IZPRED DARDANEL.

London, 1. septembra. — Obupni boji se vrše ob dardanelski morski ožini v onem območju, kjer so se bile angleške čete pred kratkim izkrcale.

Turki poročajo, da so si osvojili neke zakope ter prizadjali sovražniku silno težke izgube. Ali ta vest o uspehu turške vojske ni še uradno potrjena.

Turško poročilo.

Carigrad, 1. septembra. — Sledeče poročilo objavlja turško vojno poveljstvo:

''Nasprotnik je poizkusil v soboto v področju Anafarte ljut napad, ali naše čete so ga odbile ter prizadjale sovražniku silne izgube. Z zahrbtnim navalom se nam je posrečilo zasesti sovražne zakope pred našim središčem, uničivši vso posadko v tistih zakopih.

'V bojih zadnjih dni smo vtrpeli le neznatne izgube.

''Naši zrakoplovci uspešno sodelujejo v naših bojih. Kajti pometali so že več prav dobro pogodenih bomb na sovražni tabor''.

NEMČIJA PRIPRAVLJENA KAZNOVATI KAPITANA.

Nemški kancler, dr. v. Bethman-Hollweg, je rekel 25. avg., da si ni Nemčija glede potopljenja parnika Arabic še popolnoma na čistem, ker manjka še poročila odstrani nemške admiralitete, in da se še ne ve zagotovo, je-li bil imenovani parnik žrtev podmorske mine ali nemškega podvodnika. Mogoče je pa tudi, je dejal kancler, da je parnik sam prisilil podvodnikovega poveljnika v usodno smer. Kancler je še pristavil:

''Šele potem, ko bodo vse okolščine razjasnjene, bo mogoče reči da je-li poveljnik našega podmorskega čolna prekoračil svoje inštrukcije, ali ne. Če se je zgodilo, potem se ne bo nemška vlada prav nič obotavljala dati Združenim državam popolno zadoščenje, kakor odgovarja prijateljskim odnošajem med obema državama''.

Nemška vlada hoče kaznovati poveljnika nemškega podvodnika, če je proti svojim predpisom torpediral in potopil parnik Arabic.

NA ZAPADU NIČ POSEBNEGA.

Berlin, preko Londona, 1. sep. — Vrhovno armadno poveljstvo javlja iz velikega vojnega stana:

''Z zapadnega bojišča ni poročati nobenih posebnih dogodkov.

Strelski jarki pod ognjem.

Pariz, 1. septembra. — Francosko vojno ministrstvo daje naznanje:

''Naša artiljerija je nadaljevala sinoči brez posebnih dogodkov svoje obstreljevanje sovražnih strelskih jarkov in taborišč.''

Na angleški bojni črti v Flandriji je vse mirno.

London, 1. septembra. — Feldmaršal Sir John French vrhovni poveljnik angleške armade v Flandriji, javlja, da ni bilo na angleški fronti v Flandriji že od 18. avgusta sem nobenih posebno važnih bojev. Zdaj pa zdaj se je operiralo z minami, ali splošni položaj je neizpremenjen.

Nasprotno pa se Francozi neprestano gibljejo na svoji bojni črti. Kanonade se vrše na obeh sovražnih si straneh brez presledka. Francozi trde, da v kraju Artois in okoli Quennevières poškodovali nekaj strelskih jarkov s topniškim ognjem ter v živo zadeli neko sovražno taborišče. Ljuto obstreljevanje se je vršilo tudi na Lotrinškem v smeri proti Moncel, Bezuges in Chazelles, kakor tudi v Vogezih okoli Rabodeau, Launois in Linge.

PRIPRAVE ZA ZIMSKO BOJEVANJE.

Pariz, 2. septembra. — Francija se pripravlja za bližnjo zimsko kampanjo. Službeno izdano obvestilo opisuje obisk vojnega ministra Millerand na fronti, kjer se je minister pegovarjal z raznimi vojnimi poveljniki, zlasti z onimi v Vogezih, o vseh potrebnih odredbah glede zimskega bojevanja.

ZA OBRAMBO ZDRUŽENIH DRŽAV 500 MILJONOV DOLARJEV.

Washington, 31. avgusta. — Garrison je zahteval od War College, da mu predlože načrte glede povečanja stoječe vojske in mornarice Združenih držav.

Vlada namerava zahtevati od kongresa 500 milijonov dolarjev za vojne svrhe. Poprej se hoče zahtevati mnenje vojaških strokovnjakov.

Obenem predloži Garrison predsedniku svoje podatke o potrebah vojske in mornarice.

BOROEVIČ ČASTNI OBČAN LJUBLJANE.

Ljubljanski občinski svet je v svoji seji v četrtek, dne 5. avgusta soglasno imenoval slovitega vojskovodjo generala Svetozara pl. Boroeviča za častnega občana ljubljanskega mesta ter je tako slavnim imenom feldmaršala Radeckega, admirala Tegetthoffa, generala Filipoviča pridružil sloveče ime generala Boroeviča. Ljubljanski župan je ob tej priliki tudi imel govor, v katerem je med drugim povdarjal sledeče:

„Na jugu se ponavljajo časi očeta Radeckega. Nezvesti nam zaveznik je hotel vdreti v slovenske naše pokrajine ter razsuti in razdjati, kar je naš rod pod blagoslovljenim žezlom habsburške dinastije v teku stoletji zgradil in obdelal. Ali že pri prvih svojih korakih je zadel s svojo glavo ne samo ob trdi kraški kamen, temveč tudi ob jekleno našo armado, ki laškega sovražnika povsod zavrača in ga uničuje. Ta južna armada nas brani, da se veselimo svojega življenja in da se radujemo zelenih naših pokrajin, kakor bi živeli v najglobokejšem miru. Nepopisljive so zasluge, ki si jih je priborila viteška ta armada za celo očetnjavo, pred vsem za našo ljubljeno kranjsko deželo in tudi za njeno glavno mesto. Z občudovanjem pa je združena največja hvaležnost, ki preveva naša srca in naše duše do vsakega moža, ki stoji v bojnih črtah ob naši slovenski Soči. Na dan sili občutek, da smo zavezani dati izraza ti hvaležnosti junakom, ki so pravi rešitelji naše skupne in pred vsem tudi naše ožje domovine!

Kako naj častimo to hrabro armado? Mislim, da je to najbolje mogoče, če se klanjamo pred vzornim zapovednikom, ki je z uma svitlim mečem v nič razbil vse poizkuse laškega orožja ob zeleni Soči — kakor na Doberdobski planoti. Še nikdar, ko sem stavil enake predloge v ti zbornici, me ni navdajal tak ponos, kakor me navdaja danes, ko Vam stavljam predlog, da sklenite z navdušenjem in hvaležnostjo, da se imenuje častnim meščanom mesta ljubljanskega voditelj naše južne armade, general pehote, prevzvišeni gospod Svetozar Boroević de Bojna. (Splošno odobravanje. Živijo- in slava-klici. Ploskanje.) V znak Vašega soglasja zakličem novemu častnemu občanu, in prehrabri njegovi armadi: Slava! Slava! Slava! Občinski svetniki vstanejo in kličejo: Slava! Slava! Živijo!

RUSI SE UMIKAJO TER BEŽE IZPRED VILNE.

RUSI ZAPUŠČAJO VILNO. — TRDNJAVA GRODNO JE SEDAJ NAJPRVI CILJ ZAVEZNIŠKEGA OROŽJA. — MACKENSEN JE ZOPET ZAJEL 3700 RUSOV. — RUSI DOBIVAJO BATINO ZA BATINO.

Berlin, 1. septembra. — Neka brzojavka iz Petrograda na stokholmski list 'Berlingske Tidende' javlja, da izpraznujejo Rusi Vilno.

Tisoči beguncev iz kovnskega okraja, ki so dospeli v Petrograd, poročajo, da so ruski vojaki odhajaje iz Kovna izpremenili njihova bivališča v pogorišča.

Silno oboroženje nemške armade na Kurskem pomenja predpriprave za vojaško podvzetje najširšega obsega. Načrt, zavzeti oporišče ruske mornarice v Rigi, se smatra za prvi korak nemškega pohoda proti Petrogradu.

HINDENBURG NA POHODU NAD GRODNO.

Berlin, preko Londona, 1 sept. — Vrhovno armadno poveljstvo javlja z vzhodnega bojišča:

''Vojna skupina feldmaršala Hindenburga. Boj za posest obmostja, južno Friedrichstadta ob Dini na Kurskem, se nadaljuje. Južno Njemena prodirajo naše čete v smeri železniške proge, ki drži iz Grodna proti Vilni. Zajele so 2600 Rusov.

''Na vzhodni fronti trdnjave Grodno so zasegle naše čete okolico Novega Dvora in Kuznice. Sovražnik je zapustil vsled silnega pritiska naših napadov svoje postojanke vzhodni rob bjelostoškega gozda.

''Bojna skupina princa Leopolda Bavarskega: Prehod čez gornje Narevo so si izvojevali korak za korakom, in desno krilo te bojne skupine prodira na Gozano.

MACKENSEN JE VLOVIL 3700 RUSOV.

Skupina feldmaršala Mackensena: Gonjo za sovražnikom so naše čete nadaljevale tja do reke Muhavjece. Sovražno kritje smo porazili ter zajeli ob tej priliki 3700 vjetnikov.

Južnovzhodno bojišče: Na pogonu za sovražnikom so bile avstrijske in nemške čete, ki so bile prebile ruske linije severno Breganov (ob Zloti Lipi v Galiciji), ob Stripi po protinapadu močne ruske vojske deloma zaustavljene.

RUSI DOBIVAJO BATINO ZA BATINO.

London, 31. avgusta. — Na celi vzhodni bojni črti, od Dine na Kuskem pa tja doli do Zlote Lipe v vzhodni Galiciji zadajajo zavezniške vojske Rusom udarec za udarcem.

Odnehanja na pogonu za Rusi in odjenjanja od prodiranja v rusko ozemlje se še prav nič ne opaža. Nasprotno. Čimbolj namreč pešajo ruske bojne sile, tembolj je ljut in srdit preganjalec. Na 500 milj široki bojni črti potiskajo Ruse čedaljebolj v ruske planjave.

Po mnenju tukajšnjih vojaških strokovnjakov se bo umikajočim se vojskam velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča prav težko posrečilo postaviti se na tretji obrambni črti Dinaburg—Vilna—Pinsk—Rovno na trde noge. Ker je trdnjavski naskakovalec general Beseler prevzel poveljstvo na Kurskem, se lahko pričakuje skorajšnjega padca velike ruske luke Rige.

Tu se tešijo s tem, češ, da se vrši rusko umikanje dozdevno brez težkih izgub, ker niti Berlin, niti Dunaj ne javlja bogve kako velikih plenov.

REVOLUCIJA V PORTUGALU.

Madrid, 31. avgusta. — Včeraj so se vršili izgredi v severnih portugalskih pokrajinah, kjer je izbruhnila revolucija monarhistov, ki hočejo na vsak način zopet posaditi izgnanega kralja Manuela na portugalski prestol.

Redarstvo je mnogo oseb aretiralo ter zaplenilo ogromno število bomb.

SAKSER IN NJEGOVI OBESKI TOŽENI.

Igra, ki smo jo napovedali pred nedavnim, je že v polnem teku.

Ligaši so se med sabo skavsali in pobabje zlasali, za dedščino $1029.50c — po rajnki ligi.

Mislili smo, da si bodo natihem razdelili izsiljeni znesek — $1029.50c, ali $1024.50c ali 1054.50c — pa smo se zmotili.

Imele smo še premalo slabo mnenje o ligaških izvržkih.

Predsednik in pa literarni tajnik pogorele lige sta si sedaj najhujša sovražnika. Kajti kakor čitamo tuintam, je newyorški kramar očital v svoji plenici svojemu bivšemu ljubljencu in neprestanemu spremljevalcu na njegovih krivih ligaških potih najhujše, kar se more zabrusiti temu ali onemu človeku. Nazval ga je sleparja, pred katerim niso varni niti naši žepi. Pa recite, da ni ta sodrga vredna drug drugega!

Seve se čuti sedaj naš neslavni 'operni' komedijant žaljenega na svoji časti, kakor je posneti iz njegove javno natisnjene izjave. **V le-tej pravi namreč ta človek, da naznanja slovenski javnosti širom Amerike, da je vložena proti Fr. Sakserju in uredništvu njegove plenice tožba, in da ne mara odnehati prej, dokler ne doleti takih grobokopov ''Slovenske lige'' in 'Jugoslovanskega zjedinjenja' zaslužena kazen.**

O ironija tega življenja! kako si kruta in brezobzirna!

Sedaj pride šele višek (Höhepunkt) ligaško-kramarske komedije!

Tisti, ki se niso dali kramarjem in opernim pevcem speljati na led, bodo prav hudomušni gledalci, oni pa, ki so šli za Sakserjem in njegovo kramarsko kliko kakor koza za soljo, bodo potisnili rep med noge, zlezli pod klop ter se skrili kakor ščurki pred solnčno svetlobo.

Prizori za bogove!

POŠLJITE SAMO 25 centov

na upravo „SLOVENSKEGA NARODA' kot četrtletno naročnino in dobivali boste najugledneji in najneodvisneji časnik v Ameriki.

Poletna naročnina $0.50
Celoletna naročnina .... $1.—

(Opozarjamo vas na naše krasne darove)

SLIKE Z BOJIŠČA.

PRIHAJAJO VSAK TEDEN NOVE IN JIH LAHKO DOBITE POPOLNOMA BREZPRAČNO.

Vsakemu našemu naročniku, kateri nam najde novega naročnika vsaj za pol leta in pošlje njegovo ime in naročnino (najmanje 50c) na upravo bode dobil na zahtev gori imenovane bojne slike za poklon brezplačno in poštnine prosto.

NAŠIM NAROČNIKOM NA ZNANJE.

V zadnjih dneh nam je došlo veliko vprašanj glede vojaških zadev. Mnogi naši rojaki so nam priložili tudi zneske po 50 c., misleč, da tudi mi računamo za par stopinj na avstrijski konzulat po 50 c., kakor je to storila svojčas Sakserjeva šifkartašnica.

Da obvarujemo rojake pred nepotrebnimi stroški, naznanjamo vsem naročnikom „Slovenskega Naroda", da izvršuje uredništvo „Slovenskega Naroda" vse zadeve, ki so v zvezi z avstrijskim konzulatom in katerih ne morejo opraviti naši naročniki sami, popolnoma BREZPLAČNO. Le če je treba vrniti listine po pošti naj nam prilože poštnih znamk v primerni vrednosti.

Uredništvo „Slovenskega Nar".

Prebivalstvo južno Paga proti glavnemu mestu Lisboni se je razšlo ter porazgubilo na vse štiri vetrove.

V glavnem mestu patruljira po ulicah konjica.

VELIKA PONUDBA.

Spredaj del Nebo škatljice vreden ½c. v gotovini
Celi kupon vreden ½ centa v gotovini

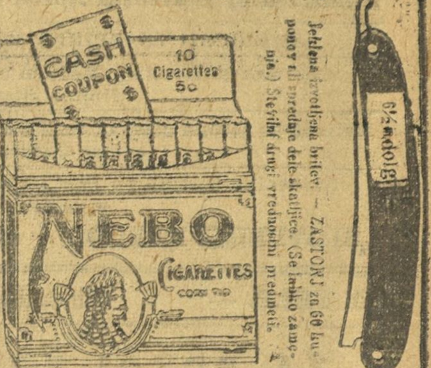

Jeklena izvrstna britev. — ZASTONJ za 60 kuponov ali sprednje dele škatljice. (Se lahko zamenja.) Številni drugi vrednostni predmeti.

Celi kuponi in spredaji deli škatljic imajo isto vrednost. Se jih lahko izmenja za gotovino ali vredne predmete. (Ta pogodba ugasne 31. decembra 1915.)
P. Lorillard Co. Inc., New York — Est. 1760

OKLIC.

Uradni oklici c. kr. oblastev v stari domovini, so velike važnosti za tistega, kogar se tičejo. Ker se utegne zgoditi, da bi ta ali oni v oklicih prizadeti rojak ne čital našega lista, opozarjamo cenjene čitatelje „Slov. Naroda", naj dotičnika obvestijo o oklicu, ki se ga tiče.

OKLIC.

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani po g. dr. Ivanu Tavčarju, odvetniku v Ljubljani, toži tu sodno Franceta Strajnar iz Lukovka št. 4 pri Trebnjem, sedaj neznano kje v Ameriki, radi 1349 K 64 h.

Prvi rok je bil
3. avgusta 1915,
dop. ob pol 9. uri, tukaj v dvorani št. 58.

Kuratorjem za čin je odsotnemu postavljen g. dr. J. Schegula, odvetnik v Rudolfovem. Ta bo toženca zastopal dotlej, da se isti ali sam zglasi, ali pa naznani sodišču pooblaščenca.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem, odd. Ia, dne 21. julija 1915.

OKLIC.

Zoper Ignacija Klobučar, posestnika v Gor. Toplicah št. 19. sedaj v Ameriki neznanega bivališča se je podal pri c. kr. okrajni sodniji v Rudolfovem po Hranilnici in posojilnici za Kandijo in okolico v Kandiji, zastopani po dr. Žiteku, tožba radi 500 K in 200 K s pripadki.

Narok za ustno sporno razpravo o tožbi določa se na dan
2. septembra 1915
dopoldne ob 9. uri pri c. kr. okrožnem sodišču, v izbi št. 30.

V obrambo pravic Ignacija Klobučar se postavlja skrbnikom g. Ivan Smoliki v Novem mestu, kateri ga bo zastopal v oznamenjeni pravni stvari na njega nevarnost in stroške, dokler se ali ne oglasi pri sodniji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem, odd. II., dne 1. avgusta 1915.

POKLIC NEZNANIH DEDIČEV.

Antonija Janeš, delavka iz Potoške vasi štev. 44, je umrla dne 24. avgusta 1901 v deželni bolnici ne zapustivši nikake poslednje volje.

Sodišču ni znano, ali je kaj dedičev. Za skrbnika zapuščin se postavlja g. Josip Pirc, posestnik in župan v Kotredežu št. 5.

Kdor hoče kaj zapuščine za se zahtevati, mora to tekom
enega leta
od danes naprej sodišču naznaniti in svojo dedinsko pravico izkazati. Po preteku tega roka izroči se zapuščina v kolikor izkažejo dediči se svoje pravice le-tem, vkolikor bi se pa to ne zgodilo pripade zapuščina državi.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji, odd. I, dne 26. julija 1915.

UVEDBA POSTOPANJA, DA SE ZA MRTVEGA PROGLASI JANEZ KLEMENČIČ IZ SEL. ŠT. 10.

Janez Klemenčič iz Sel. štev. 10. pri Luži, rojen dne 29. novembra 1849. se je podal pred 20 leti v Ameriko. Zadnjih 18 let ni od njega nobenega glasu več.

Ker utegne potemtakem nastopiti zakonita domneva smrti po zmislu § 24 št. 1 obč. drž. zak., se uvaja po prošnji Marije Klemenčič iz Sel št. 10. pri Luži in Matevža Ivanetiča, posestnika iz Ručetne vasi št. 1, postopanje v namen proglasitve pogrešanega za mrtvega. Vsakdo se torej poziylja, da sporoči sodišču ali skrbniku gosp. Josipu Hrehoriču, posestniku iz Metlike, kar bi vedel o imenovanem. Janez Klemenčič se poziyija, da se zglasi pri podpisanem sodišču, ali mu na drug način da na znanje, da se živi.

Po 20. avgustu 1916 razsodilo bo sodišče po zopetni prošnji o proglasitvi za mrtvega.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem, odd. I., dne 31. julija 1915.

OKLIC.

Zoper odsotnega Janeza Kocjana, posest. sina iz Rebra št. 4 se je podala pri c. kr. okrajni sodniji v Ljubljani po g. Fran-u Jamnik v Lanišah štev. 14, tožba zaradi 460 K s prip.

Na podstavi tožbe se določa narok za ustno razpravo na
14. julija 1915.,
dopoldne ob 9. uri pri sodniji, soba št. 50.

V obrambo pravic Janeza Kocjana skrbnikom postavljeni gospod Jožef Kocjan, užitkar v Rebru štev. 4 bo zastopal toženca toliko časa, dokler se on ne oglasi pri sodniji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. II., dne 2. julija 1915.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod".

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE.) Established 1906. Published every Thursday.

Published by Slovenski Narod Publ. Co., Inc. Felix Dolinar, Pres. C. Kolstad, Sec'y & Treas.

AMERICAN IN SPIRIT. FOREIGN IN LANGUAGE ONLY.

The best advertising Medium to reach the Slovenic people in the United States and Canada.

Entered as second class of mail matter at the New York Post Office under act of Congress of March 3. 1879.

Naročnino pošljite po Post-, Express- ali Bank Money Orderju, ali pa v registriranem pismu na:

„SLOVENSKI NAROD“ 45 Vesey St. New York, N. Y.

9th YEAR. — Thursday, September 2. 1915. — No. 28.

ZA RDEČI KRIŽ V LJUBLJANI.

Vsem krajevnim nabirališčem, odborom in zaupnikom „Rdečega križa v Ljubljani“ naznanjamo, da je članstvo slovenskega podpornega društva „Orel“ št. 90. J. S. K. E. v New-Yorku izvolilo na izredni društveni seji dne 29. avgusta t. l. osrednji odbor „Rdečega križa v Ljubljani“, ki sestoji iz sledečih „Orlovih“ članov: .....
Predsednik: PETER PETEK, 308 — E. — 6th St. New-York City.
Tajnik: JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City.
Blagajnik: JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn N. Y.
Zapisnikar: MARTIN HOLEŠEK, 275 — E.-10th St. New-York City.
Zastopnik: JOHN INTIHAR, 21 Webster St. Newark N. J.
Nadzorniki: JOHN JURKAS, star. 640 Warren St. Brooklyn, N. Y.
ALOIS HENIGMAN, 331 — E.-24th St. New-York City
JOHN PETERKA, 124 First Ave, New-York City.

Krajevna nabirališča, odbore in zaupnike „Rdečega križa v Ljubljani“ prosimo, naj se odslej nadalje obračajo v vseh zadevah, tičočih se „Rdečega križa v Ljubljani“, na gori imenovanega tajnika Mr. JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New-York City, nabrane prispevke pa naj pošiljajo blagajniku: Mr. JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn, N. Y.

New-yorškim slov. društvom dajemo na znanje, da priredi slov. podp. društvo „Orel“ dne 18. t. m. „Zabavni večer“ v gostilniških prostorih naših rojakov gg. Mraka in Kuclerja na vogalu Graham Ave. in Stagg St. v Brooklynu na korist „Rdečemu križu v Ljubljani“, ter jih prosimo, naj se v kar najobilnejšem številu vdeleže omenjene prireditve.

Društvo „Orel“ je podarilo za „Rdeči križ v Ljubljani“ kabinetno uro, katero se izžrebalo. Številke so po 10 centov. Če bi utegnilo katero društvo podariti ta ali oni dobitek vprid „Rdečemu križu v Ljubljani“, naj to naznani že gori imenovanemu tajniku, darilo pa naj dostavi na kraj „Zabavnega večera“.

Greater-new-yorškim Slovencem bo nudil ta „Zabavni večer“ bogatih vžitkov — tamburanje, petje, harmonika, ples, šaljiva pošta in keglanje se nam že prav za sigurno obeta. „Rdečemu križu v Ljubljani“ pa naj donese kar največ prispevkov. Vstopnina bo prosta, ali radovoljnih podarkov se ne bosta branila niti tajnik, niti blagajnik, katera bosta stala ob vhodu v veselično dvorano.

Ker je „Zabavna večer“ zgolj človekoljubnega značaja, pričakujemo, da bo vdeležba impozantna, da, velikanska.

Uredništvo „Slovenskega Naroda“.

KAMELEONSTVO NAJNIZKOTNEJŠE VRSTE.

I.

Bilo je to nekoliko več kakor pred enim letom.

New-yorškega kramarja ni bilo v naši naselbini. Kramaril je nekje onkraj morja v svoji švicarski domovini.

Njegova plenica, ki je že docela navajena raznih političnih preobratov in kramarskih umazanosti, je jela pisati v prilog Avstriji.

Toda to je trajalo le nekaj časa.

Kramar se je zopet priklatil v to deželo in v njegovem „Oslu“ je bilo konec ljubezni do naše domovine.

Vstali so razni nesramni ljudje, ki se skrivajo za napačnimi imeni, ter jeli pisati tako podle in umazane pamflete, da se bi jih bil sramoval celo najzavrženejši izrodek tega ali onega naroda.

Med dopisuni sakserjeve plenice se je v svoji blatnosti in nesramnosti najbolj odlikoval neki Blatnik, **ki si ni mogel izmisliti boljšega imena.**

Dopise le-tega možakarja je občudovalo vse, kar leze in gre v sakserjevem kurniku na Cortlandt Streetu.

Gori od kramarskega kolovodje pa tja doli do pometača se je divilo tisti blatni brozgi, ki je sramotila ne samo Avstrijo negotudi slovensko ljudstvo, ter jo občudovalo razlezenih in zaripljenih obrazov.

„Takih ljudi je nam treba“, so govorili Sakserjevci vsepovsod ter se ponašali z zmedenimi pamfleti ponorelega človeka z laži-imenom.

No, in dobili so jih.

Ker ni imel posebnega posla „operni pevec“, ker je bilo poslovanje sakserjeve šifkartašnice zaustavljeno, in ker so komaj čakali razni nezreli fantiči in napol obnoreli starci, da bi se njihova imena tiskala po celem „svetu“, so se izmislili v svojem brezdelju nekaj čisto novega — začeli so se pečati z idejo slovenske lige.

Nič bi ne bilo to škodljivo slovenskemu ljudstvu, morda bi mu celo še koristilo, da se je bila liga osnovala na zdravi, nekramarski in povsem politično brezbarvni podlagi — **v svrho narodne izobrazbe ameriškega slovenstva.**

Ali, verjemite mi, koderkoli ima sakserjeva kramarija svoje umazane prste vmes, kakršnokoli akcijo započne nesramna sakserjeva zalega, je povsod umazanost blatnost in kramarstvo poleg.

To našo trditev očitujejo dejstva, na katera pridemo v prihodnjem članku.

Za danes se moramo še pomuditi ob početnih kozlih, ki so jih ligaši s Sakserjem na čelu preobračali, kadarkoli so se zgenili za dočista ponesrečeno ligo.

Kakor že omenjeno, so dobili sakserjeva „gospoda“ še precej blatnikov, jogrov in goričarjev, ki niso imeli drugega namena, kakor blatiti in sramotiti našo milo domovino pred svetom ter na najnesrammejši način lagati o njej in našem narodu.

O Avstriji so govorili, češ, da je je konec; da je najslabši nestvor med svetovnimi državami, obenem pa so povzdigovali Rusijo in Srbijo v deveta nebesa, dasi so prav dobro vedeli, da se narodu lažejo.

Pod krinko „ideje“ takozvane „slovenske lige“ so jeli buniti naše ljudi po Ameriki ter se naskrivaj zavezali z najhujšimi sovražniki naše mogočne Avstrije — z morilskimi Srbi, in vsa ligaška trobila so na vsa usta lagala, da je naš narod izdajalski, nezvest in nelojalen cesarju.

V Sakserjevem „Oslu“ ali „Kameleonu“ so jeli napadati celo avstrijskega cesarja osebno ter ga zasramovati z najostudnejšimi slikami.

S takimi in enakimi sredstvi — **„izobraževalnimi“** sredstvi — so ti podleži jeli trositi svoj prismuknjeni evangelij velesrbskega komedijanstva med našimi ljudmi.

Zares se jim je posrečilo vjeti nekaj ameriških Slovencev v svoje umazane in kramarske mreže.

Urbi et orbi, širom Amerike, so razglasili po vseh ligaških trobilih, češ, da je „slovenska liga“ ustanovljena.

Zdaj pa Janez, kar s svojimi dolarji na dan!

Pa so se vrezali, kakor vedno, ter se nesmrtno blamirali pred našo javnostjo.

(Dalje prihodnjič.)

ZORA PUCA, BIT ČE DANA.

Pod naslovom „Shod „Jugoslavije“ v New-Yorku“ čitamo v 32. številki „Narodnega Vestnika“ sledeče vrstice:

Prišla nam je danes v roke št. 1798 Hrvatskega Svieta, z dne 24. avgusta, v kateri je na prvi strani poziv na vse Jugoslovane, živeče v New-Yorku, na shod v Amsterdam Opera House.

Sicer ni nič nenavadnega če se skliče shod te ali one stranke, tega ali onega naroda, in bi nas ta shod nič ne brigal, ako bi se med govorniki ne svetilo ime, kojega nositelj je v popolnem protislovju s stremljenjem, ki ga zavzema ta shod. V oklicu samem se že povdarja, da bodo govorniki govorili proti Avstriji, da bodo slikali, opisovali njeno slabo stran, njene napake in krivice nasproti Jugoslovanom. Toda med govorniki smo našli ime Frank Sakser, ki bo govoril v imenu Slovencev. Rečemo naravnost, da je to najnesrammejši atentat na naš narod. Ali gospod Sakser res misli, da smo Slovenci še vedno tako zatelebani, da ne bi vedeli, kaj hočemo mi, in kaj hoče on? Ni še dolgo, ko je v svojem listu pobijal vse ono, kar je prej pisal na ravno istem mestu; pobijal tam, da ni za skupnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, temveč za samostojno Slovenijo. Sedaj bo pa nastopal kot „govornik“ v imenu Slovencev na shodu, kjer se bode „delalo“ in „govorilo“ za Veliko Srbijo. Takih političnih komedijantov pa res pod tem milim, božjim solncem še nismo videli.

Smo in bomo proti temu, da bi nas Slovence zastopali glumači, in sicer iz sledečih vzrokov:

Prvič: Zakaj Sakser v svojem listu ni prinesel vabila na shod za jugoslavijo, in se skriva za hrvatske liste? Ali ga je sram stopiti očitno z barvo na dan?

Drugič: Ker nočemo, da bi rojen Nemec zastopal slovenski narod na tem ali onem shodu.

Tretjič: Nočemo, da bi avstrijske Slovence zastopal človek, ki ni bil nikdar avstrijski podanik.

Četrtič: Nočemo, da bi zastopal Slovence človek, ki mu je ljub in drag samo naš denar, ki nas pa drugače mrzi in sovraži iz dna svoje duše.

Te štiri točke naj si zapiše Mr. Sakser za uho in naj ostane lepo doma. Naj ne hodi sramotit poštenih Slovencev po shodih, ker drugače bomo nastopili z vso resnostjo proti njegovemu nastopanju.

Še bolj se pa čudimo, da nastopi pri tem shodu društvo „Slavec“, katerega dolgoletni predsednik je bil mož, ki je bil vedno z vso dušo za Avstrijo; — Mož, ki je še pred par leti čakal na odlikovanje od strani Avstrije . . . Kako naj si vse to tolmačimo, nam je uganjka.

Radovedni pa smo sedaj posebno, kako bosta brata Trošt obračunala s Sakserjem . . .

Zora puca, bit če dana . . .

Gori ponatisnjene besede podpisujemo z obema rokama. Obenem pa pristavljamo, da smo čitali še-le v petek v Sakserjevem „Kameleonu“ vabilo na ligaško komedijo.

Mislili smo, sodeč po pisanju njegove plenice iz zadnjih dni, da bo možakar Frank Sakser ostal lepo doma za pečjo ter se kesal svojih narodnih in dušnih grehov. Toda kramarsko komedijantska žilica mu ni dala miru, da ne bi nosil svojega smrdljivega masla na solnce.

Ta možic, ta postarna duševna in telesna pokveka, je stopil na odber ter se izdal za hrvaškega urednika. Mi iz srca obžalujemo, da so bratje Hrvatje kar naenkrat dobili tako „slovitega“ duševnega „velikana“, slovenskemu ljudstvu pa prav iskreno čestitamo, da ne smatra tuji svet Sakserja za našega človeka.

No, sedaj tudi razumemo popolnoma, počemu toliko burje in jeze na domačem ligaškem gnojišču. Sakserjev „Osel“ je namreč predkratkim izobčil „opernega pevca“ Trošta iz ligaškega odbora pokopane lige, mu kratkomalo prepovedal prirejati komedijantske shode med našim ljudstvom ter ga proglasil za sleparja, pred katerim morajo imeti ljudje svoje žepe dobro zašite.

Nam je za Trošta prav tako malo kakor za sakserjevo zalego, ali reči moramo, da je new-yorški kramar Troštu grozno črno nehvaležen.

Iz vsega tega kramarskega kavsanja je razvidno edinole to, da se je Sakserjevcev polastila v nadutosti poležana zavist, ki se hoče na vsak način iznebiti svojega komedijantskega tekmeca in še prednedavnim sakserjevi plenici tako pomzdigovanega „opernega pevca“, **in da hoče odslej samo kramarski slamorezec prodajati prisvojeno „jugoslovansko“ in velikosrbsko propagando med našim narodom.**

Ligaška, sentjava „pšenica“ pa ni dorastla v klasje. Narod je še ob pravem času izpregledal ter obrnil hrbet vsem prismuknjenim Sakserjem, Blatnikom in Troštom.

To so dejstva, katerih se ne more spraviti s sveta niti ne s kameleonstvom Sakserjevega „Osla“, in zares se je začelo jasniti nebo nad ameriškim kakortudi avstrijskim slovenstvom.

LIGAŠI SI NAROČAJO BRZOJAVKE — KER DRUGAČE NE IDE.

Ligaško naročilo za brzojavko se glasi:

Ker bodemo imeli v nedeljo dne 22. avgusta veliko jugoslavansko manifestacijo, in ker se ne more vaša podružnica tega udeležiti, bi bilo zelo umestno, ako bi podružnica pozdravila skupščino brzojavno, kar bi bilo zelo velikega pomena. Upajoč, da bodete to storili, se vam že naprej zahvaljujem za vaše požrtvovanje ter vam kličem: „Naprej za narodov blagor in svobodo!“

(Podpis nečitljiv), preds. pod. Šl. Lige št. 34

Brzojavko naslovite: „Jugoslavenska skupščina“, 2619 SS. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Tako smo napisali v zadnji številki „Slovenskega Naroda“ obenem pa še pristavili, da priobčimo komentar v tej številki.

Nič nas ne ovira, da bi tega ne storili.

Takozvana in že zdavnaj v grob položena kramarska liga je bila najsijajnejši dokaz politični nezrelosti new-yorškega kramarja in njegovih priveskov. Takisto pa je bila tudi jasno dokazilo, kako dalеč se dajo posamezniki iz našega naroda zapeljati potom lažnivih pamfletov, potom „vznesenih“ govorov itd.

Toda še vse to bi se dalo popraviti in poravnati z dobrimi in narodu koristnimi deli, če bi ligaški ostanki vsaj zdaj prenehali slepiti naš narod ter ne drli za srbskimi in hrvaškimi političnimi sleparji, ali bi pa vsaj tako nesramno ne varali našega naroda z naročenimi brzojavkami, kakor smo jo za zgled ponatisnili v začetnih vrsticah tega pisanja.

Proč denite svoje umazane in nečedne roke od našega dobrega naroda! Če hočete, drvite še nadalje sami kakor neumna teleta za raznimi srbijanskimi-ići in kramarskimi Švajcarji, a — našega naroda nam ne begajte! Pustite ga v miru ter ga ne tirajte v pogubo s svojimi krivimi evangeliji!

Sicer je bore malo tistih lahkovernežev med nami, ki vidijo v vas slovenske „Lincolne“, ali tudi le-teh se nam zdi škoda. Tudi lete vam hočemo izpuliti ter jih obvarovati nesreče, v katero jih tirate celo z **naročenimi in izmišljenimi brzojavkami.** Vi sami jo pa odkurite, kamorkoli hočete, oziroma, kamor še morete! Pot v Avstrijo je vam zaprta, a na Srbskem se vas menda tudi ne bodo bogve kako razveselili. Izdajalce sicer nasprotnik izrabi v svojo korist, a potem jih zaničuje, kakor jih zaničujemo tudi mi.

Poštenega nasprotnika se ne bojimo nič, a Vas, ki si naročate brzojavke, pa ne smatramo za nasprotnike, nego za nizkotne politične sleparje in nesramne goljufe.

O „ŠOLSKIH OBČINAH“ VOBČE IN POSEBE.

(Dalje.)

4.

Zaznamovati mora v zapisniku imena pomočnikov, njih opravila ter vsak dan, ali in kako so opravili pomočniki svoje opravilo.

5.

Ravno tako mora zabeležiti, če se kako delo ni opravilo, in navesti vzrok, zakaj se je opustilo.

6.

Ob nenavzočnosti kakega pomočnika je dolžan opraviti vsako nujno delo sam.

7.

Za red je odgovoren gospodu razrednemu učitelju le gospodar, nadzorovati pa imajo pravico njega in pomočnike vsi občani.

8.

Za slučaj gospodarjeve odsotnosti pripadajo vse pravice in dolžnosti, navedene od 3.-7., njegovemu namestniku.

Volitev gospodarja in njegovega namestnika.

9.

Gospodarja in njegovega namestnika voli ves deški oddelek razredne občine.

10.

Volitve se vrše tajno po listkih; vodstvo volitve določi gospodar.

11.

Za gospodarja je izvoljen tisti, na čegar ime se glasi največ glasovnic, drugo število da namestnika.

12.

Izvolitev prevzeti je dolžan vsakdo, vendar pa sme biti voljen eden in isti občan gospodarjem le dvakrat po vrsti in le trikrat v istem šolskem letu.

Doba gospodarstva.

13.

Gospodarska doba traja en mesec. Ko preteče ta doba, se mora vnovič voliti gospodar in njegov namestnik.

14.

Če pa gospodar ne opravlja redno svojih dolžnosti, ga na predlog občanov po trikratnem opominu gospod razredni učitelj lahko odstavi.

15.

V tem slučaju prevzame gospodarjeve posle njegov namestnik ali pa se odrede nove volitve, četudi ni namestnik kos svoji nalogi.

16.

V takih okolnostih izvoljeni gospodar opravlja posle le do nove redne volitve.

Pomočniki.

17.

Gospodar imenuje iz razrednih občanov po svoji volji deset pomočnikov ter jim odkaže pod 3. označena dela. Vendar pa noben pomočnik ne sme opravljati dva meseca zaporedno istega posla.

18.

Vsak občan je dolžan prevzeti delo, ki mu ga določi gospodar.

19.

Pomočniška doba ugasne z gospodarsko dobo.

20.

Dolžnost pomočnikov je:

a., da opravljajo odkazano svoje delo redno in natančno,

b.) da javljajo gospodarju, ozir. njegovemu namestniku, ali je delo opravljeno,

c.) da naznanijo gospodarju, oziroma njegovemu namestniku, tudi nepokorščino občanov.

Končna določba.

21.

Vsi morebitni spori med gospodarjem in pomočniki ali razrednimi občani se poravnavajo le v navzočnosti gospoda razrednika in je odločitev v njegovih rokah.

III. USPEHI, KI JIH JE RODILA „ŠOLSKA OBČINA“.

Čeprav je vsa uredba šolske občine skromna, vendar uspehi niso izostali. Navidez so vsa opravila zunanja, taka, katerih določitev je pristojala dosihdob učitelju in njegovi avtoriteti. On je določal učence, sam jim je odkazoval posle. Da preide to v področje otrok samih, je dobrota, in vpliv na občno šolsko disciplino je zelo ugoden.

A kaj je disciplina? Ob besedi šolska disciplina mislimo predvsem na šolski red, na razmerje učenca do učitelja in součencev ter na razmerje učenca do pouka.

A. **Šolski red.** Ako bi ne gledal pri učencih na to, da so umiti, da je obleka očiščena in zakrpana, da so čevlji svetli itd., bi zaslužil očitek, da sem slab vzgojitelj. Vendar najdemo te nedostatke pri otrocih dostikrat celo v šolah, kjer „vlada železna disciplina“. Kako to? Odkod to? Vedno iznova vidimo, da dosega v tem oziru pouk nekaj, nekaj tudi dober zgled in vendar stvar ne gre naprej. Na eno pozabljamo pri tem: „Vzgoja za pametno življenje, kakor vsa druga, sloni na dvéh pogojih: **na navadi in izpoznanju**“ (Kerschensteiner). To je tisto: največ zmore tudi tukaj v otroku zbujena zavest, da je sam človek, ki mora paziti nase; navaditi ga je treba, da mora tudi v tem oziru stati na svojih nogah.

Otrok naj izpozna **pomen** in **zmisel** za snago, **vaditi se** mora v nji. Zato pa je naloga vsakokratnih pomočnikov, da pazijo na telesno snago. In jim je lahko, sami so na isti stopinji, kakor oni, na katere pazijo. Učitelj naj se postavi napram učencem na katerokoli stališče vedno vidijo v njem le učitelja. To je v njih tako vkoreninjeno zdoma, to je bil vpliv šole na starše, ki so jih vzgajali učitelji v onem pomenu besede, kakor je zahtevala šola z vsem svojim ustrojem. Zato tudi učiteljeva beseda ne zaleže. Ubogljivost? Otrok uboga učitelja iz strahu.

Kako drugače svojega součenca! Znabiti ga je opozoril enkrat, dvakrat, tudi trikrat na umazane čevlje, na raztrgano obleko; zmenila sta se o tem še samič po poti domov. Zaleglo je; če še ne za vedno, vsaj za dolgo časa. Po malem prihaja navada.

(Dalje prihodnjič.)

DOPISI.

Big Bay, Mich. — Vsem rojakom in rojakinjam naznanjam prežalostno vest, da se je tu v Marquette ustrelil naš rojak Ivan Kaluža, star okoli 27 let. Bolehal je že nad 2 meseca, kar je bilo najbrž tudi vzrok, da si je sam prerezal nit mladega življenja. Njegov brat se nahaja nekje v Pittsburgu v premogovnikih. Pokojnik je bil doma iz Janezovega Brda pri Šentpetru na Krasu. — Lahka mu tuja zemljica!

Frank Beran.

Benifas, Mich. — Spoštovani g. urednik! — Ker ni bilo doslej še nobenega dopisa iz naše naselbine v "Slovenskem Narodu“, Vas pro sim, da mi dovolite mal kotiček v našem poštenem listu.

Dela se tukaj sicer vsak dan, le plače so tako pičle, da komaj pošteno shajamo. Zaposleni smo vsi v šumi, a zasedaj ne svetujem nikomur semkaj hoditi za delom.

Naznanjam Vam tudi, **da bi tukajšni Slovenci tudi radi nekaj darovali za plemenito in vzvišeno stvar, namreč za Rdeči križ v Ljubljani.** Zato Vas prosim, da objavite pri prvi priložnosti v svojem izvrstnem listu, kam naj pošljemo za Rdeči križ v Ljubljani nabrani denar. Vsi od prvega do zadnjega smo zelo vneti za prekoristno stvar, ki ste jo izprožili Vi v svojem cenjenem listu. Za tako človekoljubno delo se rad potrudi in odzove tako prekoristni stvari vsak zaveden Slovenec po svoji moči.

Tista kramarska liga je pa bila padla pri nas na nerodovitno skalo in obrodila sad v obliki trikratne **ničle.** Čeprav smo namreč preprosti gozdni delavci, je vendar vsakdo izmed nas toliko pameten, da se ne da kartako v mreže našim dobroznanim **meglorezcem,** ki tako pomagajo delavcem, da so pri tem postali eni bogatini, delavec pa vedno večji siromak. Če pa kdo obrne hrbet njihovim blodnjam in sanjarijam, ter se poprime poštene stvari, je v njihovi kramarski plenici že **jazbec.** (To se je že večkrat čitalo v Sakserjevem "Oslu“. — Op. ur.) Seve od psa se sliši samo lajanje. Vaš list nas niti ne vpraša za naročnino, a mi jo vsi z veseljem damo samiodsebe, ker je "Slovenski Narod“ skozinskoz pošten list. **Nikoli še ni nobenega Slovenca osleparil, oskubel in odrl. O Sakserjevi plenici in drugih ligaških trobilih se z mirno setjo trdi nasprotno. Sakser in vsi njegovi podrepniki so potom svojih cunj oskubli slovensko ljudstvo že za lisočake, Vaš list pa še ni nikogar niti za en cent.** Nadalje se "Slovenski Narod“ poteza za čast in poštenje slovenskega naroda tu in onkraj morja brez vsakega strahu.

Le tako naprej! Naj jara gospoda okoli Sakserjevega "Osla“ in njegovi uredniki z zapitimi in zapitimi možgani še tako visoko nosijo svojo pasjo dlako! Saj jih poznamo do pičice. Jaz jih poznam že kakih 13 let. Oni napadajo vsak nov list, pa naj bo že v taki, ali taki obleki. Ti grdi in ostudni kramarji!

Končno pozdravim vse čitatelje in čitateljice tega nam dragega lista "Slovenskega Naroda“, njemu pa želim, da nas skoro obišče vsak dan.

Zvest naročnik.

FRUTTI D' ITALIA.

V vojnem časopisu, ki ga izdajajo nemški vojaki na zapadnem bojišču v Lille, je čitati naslednji recept italijanske politike: Frutti d' Italia, znamenita italijanska narodna jed. (Iz nemške kuharice.) Vzemi peščico sprostaščine, primešaj ji polagoma še enkrat toliko zahrbtnosti ter pridej nekaj drobno nasekanega čuta za čast. Nato prilij precej duševne siromaščine, katero si nekoliko osolil s hinavščino, deni vse skupaj v lonec nezvestobe, primešaj nekoliko pokvarjenega pesniškega duha ter kuhaj to mešanico 10 mesecev na ognju lakomnosti. Paziti moraš, da vsako peno pošteno skrbno posnameš. Ko se je stvar dobro prekuhala, so "frutti“ gotovi. Najbolje je, če jih postaviš prav naglo na mrzlo.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

LJUBLJANSKE NOVICE.

Umrli so v Ljubljani: Karel Steinhorn, pešec 80. pešpolka, 25 let. — Josip Hejdu, pešec honvedskega pešpolka št. 29., 39 let, aba na Pokopališki cesti v bolnišnici za silo. — Henrik Maraszek, pešec 52 pešpolka, v rezervni vojaški bolnišnici, Zaloška cesta 2. — Gruja Csora, pešec 61. pešpolka, v garnizijski bolnici. — Rudolf Pfleger, akcesist 8. topničarskega polka. — Vencelj Černik, pešec 98. pešpolka. — Tomo Bartulović pešec 1. bos.-hereeg. pešpolka. — Janos Elek, pešec ogrskega 3. domobranskega polka. — Andrej Winkler, honved 11. maršbataljona: — vseh pet v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Josip Čarman bivši delavec biralec, 73 let, Radeckega cesta 9. — Josip Buršik, topničar težke havbične divizije, št. 2. — Henrik Gudlach, pešec 93. pešpolka. — Fran Golla, pešec 1. pešpolka, vsi trije v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Vincenc Marcolongo, poročnik laškega pešpolka št. 14. — Štefan Delač, pešec 96. pešpolka. — Josip Bodi, pešec 29. pešpolka, vsi trije v garnizijski bolnišnici. — Luizi Zucchini, pešec laškega pešpolka št. 27. na ljubljanskem gradu.

Dva slučaja kolere v Ljubljani 21. julija je umrl v izolirnem oddelku tukajšnje garnizijske bolnišnice na azijski koleri 31letni honvedski infanterist Jožef Bart iz Budimpešte. 26. julija pa je v mestni bolnišnici za kolero 26letni infanterist Karel Steinhorn iz Matzelsdorfna na Nižjeavstrijskem. Tako namreč poroča "Laibacher Zeitung".

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 18. do 24. jul Novorojencev je bilo 26, mrtvorojeni 3; umrlo pa je 51 oseb med temi 14 domačinov in 37 tujcev. Za tifuzom sta umrli 2 osebi (tujca), za grižo ena oseba (tujec vojak) za jetiko 7 oseb vsi tujci za različnimi boleznimi 41 oseb. Za infekcioznimi boleznimi so oboleli in sicer za trebušnim tifuzom 21 oseb (vsi tujci, med njimi 16 vojakov) za grižo 4 osebe (vsi tujci — vojaki) za vratico 2 osebi, za otrpljenjem tilnika 1, tujec — vojak, za egiptovsko očesno bolezenijo 2 osebi (tujca).

Artiljerijski boji in ljubljanska potresna opazovalnica. Tresenje katero so povzročili topovi na goriškem bojišču, so prav jasno zaznamovali seismografični aparat na ljubljanski potresni opazovalnici.

70 letnico svojega rojstva je praznoval v krogu svoje rodbine mestni stavbenik in arhitekt g. Viljem Treo. Še mnogo let!

Srebrno poroko, petindvajsetletnico svojega službovanja kot odvetniški in notarski uradnik ter desetletnico kot vodja pisarne g. dr. M. Pirca v Ljubljani je praznoval dne 3. avgusta t. l. tukajšnji lastnik in ravnatelj oblastveno dovoljenega učnega zavoda, g. Christof. Jubilantu in njegovi soprogi, ki imata štiri sinove v vojni službi, kličemo: Na mnoga leta!

Odlikovan deželni uradnik. Deželni uradnik Franc Poženel, rez praporščak pri 4. bos.-herceg pešpolku je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom na severnem bojišču s srebrno svetinjo I. razreda.

GORENJSKE NOVICE.

Umrl je v Zagorju ob Savi v soboto dne 31. julija gospod Ivan Müller st., posestnik in trgovec v starosti 72 let. Pokojnik je bil poglavar veleugledne družine in si je za zagorsko občino pridobil posebne zasluge, zaradi katerih je bil izvoljen za častnega občana. Bodi mu prijazen spomin!

DOLENJSKE NOVICE.

Deželni glavar v Ribnici. Deželni glavar dr. Ivan Šušteršič je bil te dni osebno v Ribnici, da se prepriča o ogromni škodi zadnjega požara. Pod vodstvom g. dekana Skubica in g. župana si je ogledal pogorišče, na katerem je še semtertja tlelo. G. deželni glavar je tudi seboj prinesel podpore pogorelcem v živilih in denarju in jo izročil pomožnemu odboru ki pod predsedstvom g. dekana Skubica vrlo deluje. Pohod deželnega glavarja in nagla pomoč je prizadete Ribničane zelo razveselila.

C. kr. rezervna bolnišnica v Novem mestu je pričela poslovati. Dne 25. julija je prišlo z vlakom precejšnje število ranjencev z italijanskega bojišča.

ŠTAJERSKO.

MARIBORSKE NOVICE.

Dne 21. julija je pri vidauktu med postajo Pesnica in lajteršberškim predorom tovorni vlak povozil črnovojnika Franca Partljič, ki je bil tam na straži. Tovorni vlak je obstal in ga zapeljal v Maribor. Partljič je že med potjo umrl, ne da bi se bil zavedel. Ponesrečeni je bil rojen l. 1875. pri Sv. Martinu pod Vurbergom. Zapustil je vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci. Partljič si je sam kriv nesreče, ker je stal preblizu proge. — **Kakor smo izvedeli,** je bilo v nedeljo dne 25. julija v Mariboru pokopanih 18 vojakov, ki so umrli vsled dobljenih ran, deloma pa vsled drugih bolezni. V pondeljek pa so zopet pokopali 4 vojake. — **Kadet Otmar Verderber,** sin prvega državnega pravdnika v Mariboru, Viktorja Verderberja, ki je, kakor smo svoj čas poročali dne 19. maja na severnem bojišču padel, je bil po smrti radi svojega junaštva odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Njegov brat Herman, ki služi kot praporščak pri dragoncih, je bil od sovražnega šrapnela ranjen in je za svoj hrabri nastop pred sovražnikom odlikovan z veliko srebrno kolajno. — Dne 28. julija se je v tukajšnji bolnici vršila poroka orožniškega stražmojstra Jožefa Merc[illegible] Vranskega z gdč. Jožefo Klančnik doma iz Prekop. — **Dne 4. avgusta** je umrla Frančiška Tischler, mati tukajšnjega trgovca Ignacija Tischler, v starosti 68 let.

Pretečeni torek popoldne se je obesil na podstrešju hiše okrajne bolniške blagajne v Mariboru blagajniški sluga, oziroma poduradnik imenovane blagajne, svoj čas kazenskim potom iz službe odpuščeni član mariborske mestne policije, Jožef Magele. Nanj je bil strah pred kaznijo, ki ga je čakala, ker je poneveril denarne vsote, katere je prejel od raznih strank kot doneske za bolniško blagajno. Te vsote, katere je ta mož poneveril, so baje velike, govori se o več tisoč kron.

IZ DRUGIH ŠTAJ. KRAJEV

Župnik Anton Ribar. Dne 21. julija je umrl na legarju vlč. g. Anton Ribar, kn. šk. duhovni svetnik in župnik v Št. Vidu pri Planini. Pogreb se je vršil v soboto dne 24. julija. Rajni je bil rojen dne 18 maja 1847. v Braslovčah; za duhovnika je bil posvečen leta 1872. Službovai je kot kaplan v Gornjem Gradu, Hočah, Teharjih in Braslovčah. Od 1. marca 1885 do 31. marca 1889. je bil začasni profesor na mariborskem bogoslovnem učilišču. Dne 1. aprila 1889 je dobil župnijo Št. Vid pri Planini, kjer je ostal do svoje smrti. Blagi pokojnik naj v miru počiva!

Frankovci pri Ormožu. Toča. V soboto dne 10. julija ob 5. uri popoldne se je vlila čez Frankovce, Loperčice, del Huma in Obrža huda ploha, pomešana s točo, ki je uničila skoro polovico pridelkov. Le sreča, da je žito in pšenica že skoro povsod požeta, je deloma že tudi pod streho pospravljena. Največje škode je prizadjala koruzi in fižolu. Tudi sadje je zelo trpelo in lepi vinogradi na Humu so precej poškodovani. Toča je prihrumela iz bližnje Hrvatske, kjer je deloma vse uničila. Še v Ormožu so padali tu in tam kosci leda na tla. Kmetje so se veselili letošnje letine, sedaj pa je skoro ves njihov up splaval po vodi. Hudega vremena in toče varuj nas o Gospod!

Samušani pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Dne 9. julija je izdihnil v srbiški bolnici na Koroškem zvest naš pristaš Ferdinand Novak, komaj v 21 letu svoje starosti. Če najlepšem cvetu svojega življenja, mu bridka smrtna kosa ni prizanesla. Meseca oktobra lanskega leta ga je poklicala domovina pod [orož]jem in navdušenjem ji je sledil, češ, tudi jaz ti hočem pomagati in te rešiti. Tako se je udeležil meseca januarja februarja in do polovice marca hudih bojev na severnem bojišču, odkoder se je ranjen in bolan vrnil začasno k dragim domačim. A ni ostal dolgo pri njih. Komaj je malo okreval, je šel na južno-zahodno bojišče, kjer mu je sovražna krogla pretrgala nit življenja. Težko ranjenega so pripeljali v Trbiž, kjer je po velikih bolečinah izročil svojo duše Najvišjemu. Pogreba, ki se je vršil dne 10. t. m. popoldne ob pol 4 v Trbižu, so se udeležili tudi blagi stariši in sestra Frančiška. Dobili so pravočasno obvestilo iz bolnice. Zelo radi bi se udeležili pogreba še bratje in druge sestrice, posebno brata Ivan in France, pa žalibog so zadržale prvega rane, drugega pa služba. Prvi je poročnik 17. pešpolka, sedaj v bolnici v Gradcu, a drugi pa enoletni prostovoljec pri 26. domobranskem pešpolku v Mariboru. Le od daleč so mu morali ostati v mislih pošiljati zadnje poljube in pozdrave. — Lahka mu bodi tuja zemlja.

Velika Nedelja. V velikih bojih v Galiciji okrog Lvova je bil težko ranjen Franc Mlakar iz naše župnije. Ruska granata mu je zdrobila desno nogo pod kolenom, da so mu jo zdravniki morali odrezati. Hrabrega junaka pomilujemo in želimo skorajšno ozdravljenje in srečno vrnitev v krog svojih domačih. Njegov brat Janez se pa bojuje na italijanskem bojišču.

Sv. Jurij ob Pesnici. Med tukajšnjimi ruskimi vjetniki, ki pridno delajo na poljih, je zadnj[illegible] junija eden umrl na trebušnem legarju. — Izmed naših vojakov je Miha Rat pri vojakih zbolel in umrl, Ant. Ledinek iz Gor. Pesnice pa je 1. julija padel v boju ob Soči.

Sv. Križ pri Mariboru. Zopet nam je strašna vojska dne 4. julija t. l. na severnem bojišču pobrala slovenskega mladeniča Janeza Sabati, štabnega narednika c. in kr. pešpolka št. 47. Rojen je leta 1886. kot sin svečinskega cerkvenjaka viničarja na Jedloviku, Simona Sabati, je v 9. letu svoje starosti prišel v svečinsko župnišče, kjer je bil v spodbudnih vzgledno pobožen ministran in pozneje vesten cerkovnik. Leta 1905. se je udeležil v Bargwald[illegible] viničarskega tečaja. Po dokončani vojaški službi kjer je vsled pridnosti napredoval do narednika, je [illegible] decembra 1910. stopil k c. kr. finančni straži ter služil pri oddelkih v Sevnici, Podčetrtku, Ormožu in na zadnje pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Njegov oče je zadnja svoja leta preživel pri sv. Križu nad Mariborom, kjer je umrl dne 31. januarja 1913. Rajni Janez mu je kot dober, hvaležen otrok oskrbel dostojen pogreb. V tej vojni je bil dvakrat odlikovan. 26 marca t. l. s srebrno, 2. junija — par dni pred častno smrtjo za domovino — pa z zlato hrabrostno svetinjo. Svetila vrlemu slovenskemu junaku večna luč!

Malikamen. Dne 9. julija je pridrvela k nam strašanska toča. Uničila nam je večinoma vse poljske pridelke in vinograde. Ker je bilo ravno najlepše zorelo, bila je ta nevihta za nas velik strah in šok. Revščina in stokanje je sedaj pri nas. Kaj bo z živili? Niti semena za prihodnjo setev nimamo. — Dne 12. julija je pa ponoči obiskala Malikamen in Velikikamen neka tatinska druhal. Trgala je z oken železna omrežja in vlomila v več kleti ter pokradla vse, kar ji je prišlo pod roke. Napravila je za več tisoč kron škode. Žandarmerija uzmoviče zasleduje.

PRIMORSKO.

TRŽAŠKE NOVICE.

Zdravstvene razmere v Trstu Mestni fizikat sporoča: Zdravstvene razmere glede na navadne nalezljive bolezni se more smatrati za ugodne. Ljudstvo sme biti mirno glede na splošni zdravstveni položaj in se mu ni treba razburjati zaradi nekaterih zelo redkih posameznih slučajev obolenj podobnega koleri, ki so se pojavili prošli teden in se že zboljšujejo. Vse ukrepe glede izolacije je oblast izvršila kar najstrožje in osebe, ki so bile v dotiki z bolniki, se tudi opazujejo. Mestni magistrat ponovno priporoča, naj občinstvo kar najstrože pazi na snago pri samem sebi in povsod drugod, da se izogne neredu v prebavi. Salata naj se ne je sirova in sadje naj se je, kolikor le mogoče, kuhano. Zelenjava in sadje naj se sploh skrbno omije, preden se uživa.

Proslava padca Varšave in Ivangoroda v Trstu. V zgodnjih popoldanskih urah dospela vest o zavzetju Varšave po nemških četah in kmalu nato sledeča vest o zasedenju Ivangoroda po naših četah ste se hipoma razširili po vsem mestu ter vzbudili presenečenje nad nepričakovano hitro izvršitvijo teh vojaških operacij in veselje in zadoščenje nad dalekosežnim političnim in vojaškim pomenom tega dejstva. V celem mestu so naenkrat zaplapolale zastave v državnih in deželnih barvah in v barvah zaveznikov.

Proti večeru je šla po mestu vojaška godba, ki ji je sledila nebrojna množica, vzklikajoč na cesarja in državo in na zavezniške armade. Pred namestništveno palačo je svirala godba patriotične melodije, nakar so se namestnik s soprogo in namestništveni uradniki in vojaški postajni poveljnik pojavili na balkonu. Namestnik je imel na množico, ki je napolnila trg pred palačo najprej sledeči nagovor v nemškem jeziku "Rusija, naš mogočni dedni sovražnik, je pobit. Varšava, mogočna metropola poljska in trdnjava Ivangorod ste zasedeni po zaveznih četah in nova sveža lavorika krasi zmagoslavne zastave obeh cesarstev".

Nato je nadaljeval italijanski: Zahvalimo se Vsemogočemu za ta dan radosti, ki ga nam je dal. V tem slovesnem trenotku se obračajo naša srca in naše misli v globokem spoštovanju do vrhovnih vojskovodij zmagovitih armad. Živel Njegovo Veličanstvo naš prejubi cesar in gospod Franc Jožef I., živel Njegov vzvišeni zaveznik, Njegovo Veličanstvo, cesar Viljem II."

Množica je navdušeno vzklikala obema vladarjema, med tem ko je godba svirala cesarsko himno.

Nato se je pomikal sprevod nazaj proti vojašnici, kjer se je patrijotična manifestacija končala.

Pred odhodom na bojno polje za svojo milo domovino pošiljajo najiskreneje pozdrave sorodnikom, znancem in čitateljem "Edinost": Josip Regent, ulica Belvedere št. 19, Ivan Starc Kontovelj 37, Fran Šušmelj, Sv Ivan, Alojzij Trebše, ulica Solitario, Anton Šinigoj, Rojan, Anto Katalan, Rojan, Alojzij Križmančič, Tomaj Lux Bruno, Prosek.

Iz bolnišnice v — bolnišnico. Včeraj popoldne ob polštirih je bil zdravnik z zdravniške postaje telefoničnim potom pozvan na pomoč na takozvano širino Santorio Santorio (to je širina pred hodoma v ulici del Farneto in del Tintore), češ da je tam neki mož oslabel in padel na ulici ter da potrebuje nujne zdravniške pomoči. Zdravnik se je nemudoma odpeljal na rečeno mesto in tam je našel med gnječo radovednih ljudi 55letnega brezposelnega delavca Petra Bolonija, ki sicer stanuje v ulici del Pozzo bianco št. [illegible]. Revež je bil namreč delj časa v mestni bolnišnici, ker trpi na neki notranji bolezni, a včeraj so ga iz bolnišnice odslovili. Prišel je pa le kakih 300 korakov daleč od bolnišnice in tam padel na tla. Zdravnik z zdravniške postaje mu je podelil najnujnejšo pomoč in ga dal potem prepeljati nazaj v mestno bolnišnico.

Samomor. V I. nadstropju hiše št. 6. v ulici sv. Lucije je stanovala s 15 letnim sinom Candidom, z neko malo svojo nečakinjo in s svojim ljubimcem g. Brassanom, lastnikom kavarne Verdi, 48 letna Marija vdova Riccijeva, rojena Markovičeva. Včeraj zjutraj je njen sin Candido odšel od doma in pustil mater še živo in zdravo, a ko se je ob polieni vrnil z dela domov, jo je našel — sedečo na stolu — mrtvo, dočim je imela okoli vratu oviti svileno šerpo in pa neko nogavico. Ubogi sinko je takoj pozval na pomoč zdravnika z zdravniške postaje, ki je pa, prišedši na lice mesta, mogel le constatirati, da je ženska že mrtva. Ker se mu je pa vsa stvar zdela ne le zagonetna temveč tudi sumljiva, je zdravnik o stvari obvestil policijsko oblast, ki je takoj poslala na lice mesta policijskega oficijala Rajmunda Pasqualija. Ta je pa zvedel od sorodnikovih sosedov, da je pokojnica že dlje časa grozila, da se bo umorila, a obenem je tudi našel pismo, ki je je pokojnica pisala svojemu bratu v katerem pismu pravi: "Dragi brat! Odpusti mi moj obupni korak, katerega sem storila zato, ker sem se naveličala življenja, in sicer zato, ker sem bolna in ker mi nedostaje nadaljnjih moči za življenje. — Vsled tega je dal policijski oficijal Pasquali prenesti truplo pokojnice v mrtvašnico pri Sv Justu.

Izpred sodišča. — , Metuljčki. Ponoči metuljčki vseh barv in vseh vrst, zanesenih v naše mesto od vseh vetrov sveta dajejo v zadnjem času pogostokrat dela pristojnim c. kr. oblastim, ki skušajo priti v okom tudi tej v sedanjih razmerah posebno se razširjajoči in nevarni nadlogi človeške družbe. Pred nekaj dnevi se je zopet posrečilo c. i kr. policijskemu agentu Josipu Doljaku, ki je z veliko vnemo preži na take stvarice, poloviti celo vrsto razuzdanih nočnih metuljčkov po temnih tržaških ulicah in luknjah, nekatere izmed njih — ker letajo v višjih sferah — je pa zajel v palace Hotelu. Vse so morale seveda v skupno kletko v ulici Coroneo, kjer se je vršila proti njim razprava radi prestopka izvrševanja tajne prostitucije, kar so večinoma skušale tajiti, ali pa vsaj z jokom omehčati trdo srce sodnikovo ki jih je kljub temu proglasil za krive omenjenega dejanja ter prisodil vsaki primerno kazen in sicer: Antoniji Werner, stari 21 let, iz Požuna 10 dni strogega zapora z dvakratnim postom; Mariji Goriup, stari 26 let, iz Buzeta, 8 dni strogega zapora. Katarini Krže, stari 20 let iz Splita 8 dni strogega zapora z dvakratnim postom Mariji Svetlič, iz Sežane, stari 28 let. 1 teden strogega zapora z enim postom, Rebeki Lazar, stari 28 let iz Szekely Wriezley, 1 teden z dvakratnim postom, Jelenčič Milki iz Dellanove 1 teden strogega zapora, ter končno Mariji Ulrich, stari 18 let iz Monakovega, 1 teden strogega zapora.

Sodnik: dr. Alberti; za državnega pravdnika: Kernev.

GORIŠKE NOVICE.

Čudovito lepo se človeku zdi, če sreča na cesti vojaka Hrvata, Slovaka, Čeha, Poljaka, ki je ves vesel, če izpregovoriš z njim par prijaznih besed. Bili so v Srbiji, Galiciji, imeli so stik med seboj severni in južni Slovani, njih uho se je že bilo prilagodilo razločkom, ki obstoje med različnimi slovanskimi jeziki, v spominu so obdržali mnogo besed, ki pripadajo drugemu slovanskemu jeziku in z veseljem opažajo, da se med seboj razumejo. Govorijo na Goriškem z našimi ljudmi, in razumejo se med seboj, kakor bi bili že nekaj dni med seboj v stiku. Čutijo se kakor doma; to veseli nje, a tudi naše ljudi: obzorje se obojestransko širi, sever in jug si podajata roke, navdušenje za skupne koristi raste, a zavest pričenja vse vedno globlje prevevati, da imajo v Avstriji skupno veliko domovino, za katero se borimo z enako ljubeznijo povsod. Ugotavljamo tudi dejstvo, da ni bilo še dosedaj dogodka v Avstriji, ki bi Slovane na severu in jugu v njej tako približal in jih silil k spoznavanju drug drugega, kakor ravno sedanja svetovna vojska.

Prav mnogo trgovin po Gorici je sedaj zaprtih. To se pozna po vseh ulicah brez izjeme. Zaprte so predvsem one, katerih gospodarji so laški podaniki; te so se morale zapreti. Zaprte so nadalje take, ki v sedanjih razmerah ne morejo delovati, kakor n. pr. trgovine s kolonialnim blagom in pohištvom, pekarije, nadalje take, ki so se pečale z eksportom itd. Na zaprtih vratih nosijo navadno opombo: "Začasno zaprto". Nekatere trgovine so svoje prostore zaprle radi tega, ker jim je blago pošlo, in ker novega radi prometnih ovir ne morejo dobiti. Končno so nekatere tudi raditega zaprte, ker je bilo vse službujoče osobje poklicano v vojno službo od gospodarja do pomočnikov. Kar je pa trgovin odprtih, delujejo jako dobro, n. pr. trgovine z železnino z obleko in perilom, usnjem in usnjatim blagom sploh, s papirjem in pisarniškimi potrebščinami, z vinom in alkoholnimi pijačami.

Mestni vrt v Gorici je prava krasota mesta. Tudi v vrt in čez vrt so letale granate, posekale vrhove večjih dreves in poškodovale nasproti stoječe hiše. Močno je poškodovana tudi Kosova hiša. V mestnem vrtu je treščila granata v mali ribnjak ob vhodu v vrt, razpršila vodo in razkropila lepe zlate ribice, ki so krasile ribnjak. Na Travniku je granata poškodovala vodnjak.

V nemškem mestu Svitavi na Moravskem se je za 50 otrok slovenskih beguncev iz Goriške otvorila slovenska šola.

IZ DRUGIH PRIM. KRAJEV.

Iz Tolmina. 24. julija. Ker je večina Tolmincev zapustila Tolmin radi vojnih dogodkov ob Soči ter so se razkropili po bližnjih vaseh do Cerkna pa tudi odšli na

RAZPIS TEKME ZA DRAGOCENE NAGRADE.

(ZA BOŽIČNO DARILO.)

DO 15. DECEMBRA TEKOČEGA LETA SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE.

Prvo darilo.

Kdor naših naročnikov nabere do dne 15. decembra 1915. največ naročnikov za „Slovenski Narod", bo dobil kot prvo darilo **fino zlato uro s težko zlato verižico in zlatnim priveskom (medaljonom)** v skupni vrednosti $50.

Kdor bo v nabiranju naročnikov drugi s svojim številom, bo dobil kot drugo darilo **fonograf** v velikosti: 16 palcev dolg, ravnotoliko širok in 8 palcev visok, brez roga, iz pravega hrastovega lesa, lepo politiran, na katerem se lahko vporablja vse plošče Victor in Columbia do premera 9 palcev. Fonograf je vreden $ 25.—.

Kdor pa bo tretji v številu nabranih naročnikov, bo dobil kot tretje darilo **Nakaznico,** s katero bo opravičen do povečanje slik ene do treh oseb v barbah, kar bi ga povsod drugod stalo okoli $ 3.— do $ 5.—.

OPOMBA. — **Celoleten** naročnik in znesek $1.— šteje za 4 dobitke. **Tričetrtleten** naročnik in znesek 75 centov šteje za 3 dobitke. **Polleten** naročnik in znesek 50 centov šteje za dva dobitka, a **četrtleten** naročnik in znesek 25 centov šteje za en dobitek.

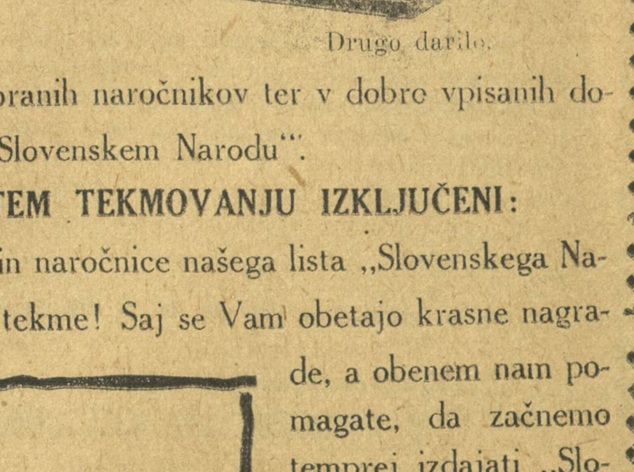

Drugo darilo.

Tekmovalci in število po njih nabranih naročnikov ter v dobro vpisanih dobitkov bodo priobčeni vsak teden v „Slovenskem Narodu".

ZASTOPNIKI LISTA SO PRI TEM TEKMOVANJU IZKLJUČENI:

Rojaki in rojakinje kot naročniki in naročnice našega lista „Slovenskega Naroda", vsi na noge ter na pozorišče te tekme! Saj se Vam obetajo krasne nagrade, a obenem nam pomagate, da začnemo temprej izdajati „Slovenski Narod" dnevno. Torej vsi na krov za naš list in njegove poštene ideje!

Uprava.

NAKAZNICA.

Za gosp. ....

....

Stem ste opravičeni do povečanja slik ene do treh oseb v barbah kot tretje darilo našiga razpisa za dragocene nagrade.
New York, dne 16. decembra 1915.

Uprava „Slovenskega Naroda"

Za tretje darilo.

Kranjsko in na Štajersko, bo gotovo zanimalo vse begunce če sporočim nekaj novic in dogodkov iz Tolmina. Pod Avstrijskim orlom ostanemo gotovo še dalje in naj bi bili napadi nasprotnikov še tako veliki, jih bodo naši vrli vojaki vedno odbijali. To čuti tudi nasprotnik Italijan, ki sicer vsak dan napada naše čete in postojanke, a nič ne opravi. Razume pa lahko vsak, da slišimo dan na dan vsak trenutek šviganje šrapnelov, granat od vseh in na vse strani. — V trgu Tolmin je dosedaj le malo oseb, a tudi iz raznih podružnic so se umaknili na razne kraje. Svetujem in priporočam pa vsem, ki imajo polje ali travnike, da se vrnejo ter sami osebno skrbe za poljske pridelke in košnjo. Njiva brez gospodarja ne da nič, a še to, kar je na njej, zmanjka čez noč. Kdor se vrača, a nima kaj živeža doma v zalogi, naj ga prinese s seboj, ker tu manjka turšice, moke, sladkorja, olja, riža, splošno vsega: meso le vidimo, ko je vojaki za se vozijo. "Sveta vojska" triumfira, ker so vsi gostilničarji zbežali; imajo li kaj skritega vina, žganja ali špirita, ne vemo. Glavarstvo, sodnija, davkarija posluje v Cerknem, vodstvo občinskih poslov opravlja g. Ziernfeld, pošta dohaja iz Podmelca tri-krat v tednu. Voza in konja ni v celem Tolminu, in ako bi se nas večkrat ne usmilili vojaki, bi morali hoditi peš na postajo k Sv Luciji, ter vse blago odnesti in prinesti. Ker je pokopališče pri sv Urhu od Soči, ob bojni črti, ne moremo tja dol, zato pokopavamo mrliče pri cerkvi: v zadnjem času so umrli: Katarina Kozorog iz Poljubina, Matevž Gabršček iz Dolj, Katarina Bajt iz Tolmina, Urša Kacafura iz Dolj, Janez Fon iz Tolmina, Marija Kenda iz Zadlaz-Zabče. — Toliko novic za danes. Dal Bog, da bi ne bilo treba več sporočati, ampak da bi se kmalu vsi Tolminci vrnili na svoje domove kar se bo kmalu zgodilo, ko bodo naši vrli vojaki sovražnega Italijana zapodili daleč čez mejo. Do tedaj pa jim milim hrvatskim narodom, poseben pozdrav vsem Tolmincem in sploh vsem goriškim beguncem! — Ivan Rojec, dekan.

IZ ISTRE.

Narodna požrtvovalnost v vojaški suknji. V Puli nabirajo prispevke za hrvatske šole. Uspehi so kakor posnemljemo iz "Hrvtske ga lista" — naravnost sijajni, ako uvažujemo težave sedanjih časov. Prispevki prihajajo iz vseh slojev naroda. Ali z največjim zadoščenjem, da, z ganotjem, vidimo med darovalci cele vrste njih, ki so sedaj v vojaški službi. Z raznih vojnih ladij prihajajo nabrane vsote ki jih poklada na altar narodne prosvete — moštvo!! In to niso morda male vsote: po sto do dvesto kron pošiljajo s posamičnih ladij. To je v resnici razveseljiv pojav — živa priča, kako živa je narodna zavest v prsih teh priprostih ljudij. Stavljajoč na kocko svoje življenje v obrambo domovine, dajajo še od svojih skromnih sredstev za kulturni prospeh naroda! Neprecenljivi so ti sinovi naroda za našo vojno mornarico, ali dični so tudi v svoji narodni zvestobi, podajajoč izgled kako moreš služiti svoji domovini obenem s svojo hrabrostjo in svojo narodno požrtvovalnostjo!

HRVATSKO.

General Borojević. Odlični hrvatski slikar profesor Oton Iveković, ki je bil dodeljen 5. vojski, piše o zapovedniku te vojske, generalu infanterije Svetozarju Borojeviću: Borojević je jako miren hladnokrven, marljiv človek, ki vsa dela izvršuje z navadno lahkoto, kar najbolj dokazujejo njegove velike sposobnosti. Dober poznavalec našega naroda, posebno Graničarjev, bi videl takoj, v Borojeviću naše gore list, tudi če bi ga ne čul, kako izvrstno hrvatski govori in kako ponosno z energičnimi potezami piše na koncu svojega priimka oni karakteristični hrvatski "ć". Ponaša se s svojo sebno z Graničarji in to kaže Bo, rojević povsod. Tako n. pr. morajo pri vseh slavnostih, kjer je vojaška glasba, najprej odigrati cesarsko himno, a takoj za tem hrvatsko himno "Lijepa naša domovina". Poleg drugih skladb, ki se igrajo ob takih povodih, mora biti tudi hrvatskih, posebno pa kak venec narodnih pesmi. Dne 5. avgusta je profesor Iveković portretiral generala Borojevića. Dokler je slikal, je general sedel za svojo pisalno mizo in je marljivo nekaj beležil in studiral. Portret je izrednо dobro vspel in general je bil zadovoljen žnjim ter je lastnoročno podpisal podenj svoje slavno ime in datum, ko je sedel kot model.

Umrl je v Zagrebu kavarnar Anton Gjekelić.

Hrvaški slikar profesor Oton Iveković se je vrnil z italijanskega bojišča v Zagreb. Poslala ga je na bojišče hrvaška deželna vlada, da z umetniškim svojim kistom ovekoveči slavna dela hrvaških junakov. Z bojišča je prinesel veliko število krasnih slik. Na bojišču je bil deset dni.

Belo pecivo v Zagrebu. Poleg bele žemlje so peki v Zagrebu pričeli peči tudi slane roglje. Pol kg, belega kruha velja v Zagrebu 80 vinarjev.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

ŽUPNIK IN UČITELJ KOSITA.

Župnik v vasi Grč v Tirolah se je zadnje tedne, ko je radi vojske z Italijo zmanjkalo delazmožnih moških, postavil na čelo čvrstih starčkov, fantov in žensk, ki so bile pripravne za kosce in je šel s svojo četo od posestva do posestva pomagat kosit in spravljat seno. Za travnike v ravnini si je g. župnik izprosil stroj za košnjo. Ljudstvo je bilo vsled župnikovega prizadevanja tako navdušeno, da je bila košnja izvanredno hitro opravljena! — Češki učitelj Ivan Benda v Vostrovi je imel v le kratek pouk in je ob lepem vremenu z otroci šel na travnike pomagat spravljati seno. Zjutraj zgodaj se je navadno pridružil koscem in je do časa, ko se je pričel pouk, pridno vlekel koso, kakor drugi kosci. Vesele pesmi so se glasile na travniku, kjer je kosil učitelj Benda.

LJUBI SVOJE IN SPOŠTUJ TUJE.

V "Berliner Tagblattu" je napisala Charlotta grofinja Rittberg na naslov učiteljev in starišev svarilo, naj ne vsajajo narodnega sovraštva v mlade duše otrok. Grofinja Rittberg piše:

"Ne propovedujte sovraštva v rodbinah in šolah! Zamolčujte mladini neizogibne ekscese razpaljene brutalnosti. Kako naj otrok v svojem mladem življenju prav ocenjuje najstrašnejše prerazdra ženih strasti? Pustite, naj zgodovina govori odrastlim, nikar pa naj ne govori senzacija nedorastlim! Pazite v svojih pogovorih, izbirajte čtivo mladine, nadzorujte njihove igre! Učite otroke naj bodo ponosni na svoje pleme, ali govorite jim, da plemenitost obvezuje, in da tudi najčistejša voda gnije in postaja blatna, ako miruje. Ne pozabite navajati otroke na to, da bodo tudi v nasprotniku spoštovali — človeka!"

ALI SE ŽIVALI BOJE ŽELEZNICE?

Ko so gradili ugansko železnico, je vladal med delavci tolik strah pred levi, da so inženirji na različne načine skušali svoje delavce rešiti in ubraniti pred njimi. Kljub temu so levi pri belem dnevu mnogokrat odnesli kakega delavca, ki je delal na progi. V teku zgradbe je bilo 32 žrtev. Celo sedaj, ko železnica že nekaj let obstoja, še niso ponehali ti krvoločni pohodi afriških zveri na plen. Potniki pripovedujejo, da se večkrat po cele črede antilop pase ob železnici in več kot 200 nojev je tekmovalo z dirjajočim vlakom in vzdržalo več kilometrov. Če se kak slon, ali nosorog postavi na tir, ima to za nju in za vlak v več slučajih hude posledice; sloni obstanejo na miru pred prihajajočim vlakom ali iz prevelike omejenosti ali iz radovednosti, dočim nosorog prostovoljno in zaupajoč na svojo moč. Zgodilo se je, da je nosorog napadel vlak in provzročil, da sta skočila dva voza iz tira. Žival se ni preveč poškodovala, pač pa je od prevelikega sunka imela tudi dovolj, da se je šepavo umaknila v — gozdove.

ALI JE CESAR UDELEŽENEC VOJNE.

Neka tožba proti cesarju Viljemu je sprožila vprašanje, ali je postopanje zaustaviti, ker je toženi cesar na bojnem polju? Predlog da se postopanje zaustavi, se je opiral na § 247 nemškega civilnega pravdnega reda in pa na § 3 zakona od 4. avgusta 1914, ki posebno ščiti udeležence na bojnem polju pred procesi. "Justizrat" prve instance je odredil zaustavo procesa. Tožitelj se je pritožil in Juristische Wochenschrift v Berolinu javlja, da je "justizrat" druge instance razsodil, da je pritožba dopustna ter je odklonil razsodbo prve instance. V razlogih je rečeno: Cesarja je sicer po zakonu od 4. avgusta 1914. smatrati udeležencem vojne. Ali ta zakon ščiti le čiste, civilne pravne spore, ki imajo redne sodnije odločati o njih. "Justizrat" pa ne spada k rednim sodnija, marveč je posebna sodnija. Ni treba razmotrivati o tem, ali je toženca smatrati za osebo, ki je v vojni službi. Ker se toženec očividno ne peča direktno ne z vodstvom pravnega spora, ne z vsebino, ki se ima razpravljati, zaustava ni dopuščena. — Potemtakem se more tudi med vojno razpravljati proti cesarju. Vsekako pa so tožbe proti cesarju značilen pojav za javno naziranje in razpoloženje v Nemčiji.

PRIZNAVANJE KI JIH TREBA DOBRO BELEŽITI.

Neki član gospodske zbornice konstatuje v dunajski "Information" da na posledicah sedanje vojne trpe direktno najbolj trije avstrijski slovanski narodi: Poljaki, Malorusi in Jugoslovani. Med drugim piše: Našim jugo-vzhodnim kronovinam, v katerih bivajo skoro samo Slovani, je prisojena ista strašna usoda (kakor teritoriju Poljakov in Malorusov) ker hoče trosporazum žrtvovati južnoslovanske teritorije, s čemer je zbudil pozrešnost Italije po teh deželah in je zato vojna zajela tudi te meje. Rusija se je s poizkušano prodajo južnoslovanskih interesov pregrešila proti južnemu in proti skupnemu Slovanstvu tako, da tega ni možno nikdar več popraviti". — In dalje: "Tudi Rusov ne bo soditi po njihovih lepih besedah od nekdaj, namreč po njihovih dejanjih od včeraj do danes Slovani Avstrije so v prvem vojnem letu izpoznali svoje prave prijatelje in sovražnike in vedo, kako se ruska zagotovila prijateljstva izpreminjajo v dejanja." — Dobro — zabeleženo bodi z opravičenim našim pričakovanjem da bodo merodajni krogi iz gori označenega principa - da dejanja odločujejo in ne besede — praktično izvajali logičen zaključek. Posebno treba zabeležiti konstatacijo, da Italija steza roke po slovanskem teritoriju in da na na ozemlju, ki tvori južno-zapadno bojišče, prebivajo skoro sami Slovani!" Pridodali bi le še, da južno-slovanske čete branijo te meje z junaštvom, ki je slavi tudi naše vojskovodstvo in ki vzbuja vseobče občudovanje. Pričakujemo torej opravičeno, da se bo to junaštvo priznavalo in vpoštevalo tudi v bodočih časih.

GENERAL SAVOV.

General Savov, generalisimus bolgarske armade ob času balkanske vojske, se je pred kratkim napram sotrudniku turškega lista "Ikdam" sledeče izjavil:

Neomajano verujem na končno zmago Avstrije in Nemčije. To sem trdil že tedaj, ko so bili Rusi v velikanski številni premoči, to sem ponovil, ko so Angleži in Francozi s svojimi širokoustnimi izjavami prerokovali poraz teh dveh držav. V vojski se dogodki ali uspehi vedno močno menjavajo. V velikih borbah so dobe velikih izgub in velikih zmag. Kot posledica teh se potem stvori položaj, iz katerega se že lahko vidi končni uspeh. Znova se je sedaj obistinila trditev, da nasilna uporaba velikih vojaških čet ne more biti sredstvo, da bi se dobila v moderni vojski končna zmaga. K temu spada dobro premišljeno in dobro preračunano strem ljenje, ki ima pred seboj le vedno konečno zmago. Vsaka posamezna, še tako malenkostna podrobnost se mora natančno proračunati. V vsakem koraku, v vsakem načinu nastopa Nemčije in Avstrije vidimo, da ti dve državi razpolagata z vsemi potrebnimi sredstvi. Zmaga Avstrije in Nemčije je popolnoma gotova.

NAŠ POTOVALNI ZASTOPNIK

g. IVAN POTUŠEK,
potuje sedaj za naš list „Slovenski Narod" po naših naselbinah. Zato ga vsem cenjenim rojakom prav toplo priporočamo.

Uprava.

Vsak pošten delavec si lahko zasluži v svojem prostem času nekoliko dolarjev na teden, ako se takoj obrne na upravo „Slovenskega Naroda" za pojasnilo.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

ZGODOVINA PRVE-DRUGE NARODNE BANKE.

Že leta 1852. obstojala je Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Ustanovil jo je dne 28. januarja pokojni James Laughlin, vtemeljitelj današnje velike Jones and Laughlin jeklarske družbe, kakor „Pittsburg Trust & Savings Co".

Banka se je tedaj nahajala na Penna Ave., blizo 11. ulice. V aprilu l. 1852., kupila in prevzela je banka dobro gredočo denarno tvrdko Fifth Ward Banko, v. l. 1853. imenovala se je Pittsburg Trust Co., leta 1854. se je glavnica povišala na $200.000.

V tem času preselila se je na Wood Street poleg Fifth Avenue in to zemljišče je del lota, na kterem danes banka stoji.

L. 1863. se je ime banko menjalo v First National Bank of Pittsburgh, Pa. (Prva Narodna Banka). To je bila prva banka v Pittsburghu in ena izmed prvih, ktere so zaprosile za čarter nacijonalnih bank. Glavnica Prve Narodne Banke bila je takrat $500.000 a bank je bilo takrat v Pittsburghu samo 12.

Dne 1. sept. 1875. povišala se je glavnica banke na $750.000 a v letu 1892. se je dodalo glavnici nadaljnih $100.000.

Dne 1. avgusta 1901. je bil inozemski in parobrodski oddelek utemeljen po konzulu Max Schambergu, poznan pod imenom Max Schamberg & Co., kupljen in banka je začela poslovati z Evropo, posebno z našimi rojaki.

Mr. Wm. F. Benkiser, ki je bil s tvrdko Max Schamberg & Co. od leta 1891. postavljen je bil za upravnika novega oddelka, in razun upravnika v tem inozemskem oddelku bilo je takrat nastavljenih še šest oseb. Danes ima bank v svojem inozemskem oddelku nastavljenih ne šest oseb kot leta 1901, temveč se je osobje tega oddelka že leta 1912. povišalo na 44 oseb.

V letu 1913. spojila se je Prva Narodna Banka v Pittsburghu z Drugo Narodno Banko in novi zavod se imenuje zdaj Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburghu, Pa. Glavnice ima $4,000.000 in prebitka $1,131.311.03.

Dalje poglejte Statement od 4. marca 1915.

V LASTNI ZGRADBI.

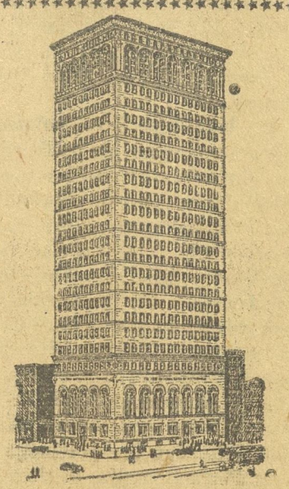

V LASTNI ZGRADBI.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO HITRO, VARNO IN CENO.
SPREJEMAMO DENAR V HRANITEV IN PLAČUJEMO OBRESTI.
VSAKA ULOGA IZPLAČUJE SE NA ZAHTEV BREZ ODKAZA.
INOZEMSKI ODDELEK, VTEMELJEN PO KONZULU MAX SCHAMBERG & COMPANY PRODAJAMO PAROBRODSKE LISTKE ZA VSE PROGE, KAKOR SAME KOMPANIJE. NAVODILA, SVETE IN VSE POTREBNE TISKOVNINE POŠILJAMO BREZPLAČNO.
Našega lastnega poštnega urada poslužuje se na tisoče naših rojakov, ker se jim pisma ne izgubijejo, tudi ako se isti večkrat selijo in premestujejo. — Pišite v domovino naj vam pošiljajo vaša pisma na našo banko. — Pošteno delo, točnost in varnost je naše geslo.

STATEMENT OF THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

AT THE CLOSE OF BUSINESS MARCH 4, 1915.

RESOURCES			LIABILITIES		
Loans and Discounts		$ 8,795.087.70	Capital		$ 4,000.000.00
Overdrafts		10.69	Surplus and Profits		1,131 [illegible]
U. S. Bonds, at Par.		3,151.000.00	Reserves, For Interest and Taxes	113,342.14	
Other Stocks and Bonds		4,597.826.22	Special Reserve	376.047.52	489 [illegible]
Real Estate, Furniture and Fixtures		1,203.214.19	Deposits		13,933.962.50
Cash on hand	$1,622.493.89		Circulation	3,000.000.00	
Due from Banks	1,452.454.33		Less Due from U. S. Treas.	50.250.00	2,949.750.00
Due from Pittsburgh Banks	1,532.326.52	4,607.274.74			
Due from Treasurer U. S.		150.000.00			
		$22,504.413.54			$22.504.413.54

OFFICERS

J. B. FINLEY, Chairman of Board
LAWRENCE E. SANDS, President
FRANK F. BROOKS, Vice President and Cashier
CLYDE C. TAYLOR, Assistant Cashier
THOS. C. GRIGGS, Assistant to President
WM. F. BENKISER, Manager Foreign Department
W. J. FRANK, Assistant Manager Foreign Department

V VSAKEM SLUČAJU OBRNITE SE NA TO, ENO OD NAJBOLJ ZNANIH IN NAJGLASOVITIH BANK, NE SAMO V AMERIKI, TEMUČ PO CELEM SVETU.

NAŠ NASLOV V ANGLESKEM JEZIKU SE GLASI:

FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

Cor. Fifth Avenue and Wood St. **PITTSBURGH, PA.**

MALI OGLASNIK.

CLASSIFIED AD'S.

Wanted:

laborers, for one insertion ...	$ 1.—
domestic help „ „ ...	—.50
work „ „ ...	—.05

Inquires:

for friends etc., „ ...	—.25
other notices „ „ ...	—.50

ZA OGLASE SE PLAČA:

Kdor išče:

delavce, za vsaklkrat	$ 1.—
služinčad „ „	—.50
delo „ „	—.05
prijatelje itd. „	—.25
za druge objave „	—.50

Naš pooblaščen zastopnik za New-York in okolico je g. JOS. LAPAJNAR, katerega cenj. rojakom najtopleje priporočamo. Uprava.

Naš pooblaščeni zastopnik za Cleveland in okolico je gosp.

N. C. SPIGELSKI,
1135 Williamson Bldg, Cleveland, Ohio.
katerega priporočamo rojakom.
Uprava.

NAŠI LOKALNI ZASTOPNIKI.

Jakob Ambrožič, Eveleth, Minn.
Jos. Aidich, Milwaukee, Wis.
Joe Abel, Bloctovn Alab.
John Andolšek, Cleveland, O.
Max Arnšek, San Francisco, Cal.
Frank Benda za West Allis, Wis.
Frank Bregar, Clinton, Ind.
Tony Bakše, So. Chicago Ill.
Ignac Celigoj, Kellog Idaho.
T. Chadez za Rocks Springs, Wyo.
Jos. Crainz, Indianapolis, Ind.
Conrad Contz, Radley, Kans.
Joseph Dolinar za Broughton, Pa.
John Debelak, Eveleth, Minn.
Tony Fedran, Little Falls, N. Y.
Jos. Goričan za Chicago, Ill.
John Grsich, Calumet, Mich.
Ant. Gačnik, Cleveland Ohio.
John Jakše, Imperial, Pa.
Frank Janškovech, Peoria Ill.
Frank Janškovech, Preoria, Ill.
John Kočevar za Steelton, Pa.
Matija Kamin, Forest City, Pa.
Jos. Koss, Pittsburgh Pa.
Anton Komar, Milwaukee, Wis.
Frank Koren, Milwaukee, Wis.
John Koren, Milwaukee, Wis.
Louis Lesjak, Bridgeport, O.
Frank Likar, Johnstown, Pa.
Alojz Lindič, Greensburg Pa.
Frank Luzar, Indianapolis, Ind.
John Matečič, W. Winfield Pa.
Ignacij Medved, Collinwood O.
Mike Muhvič, Baltic Mich.
Lovr. Mesarič, Milwaukee Wis.
Ant. M. Papich, Steelton, Pa.
Mike Pavšek za Boswell, Pa.
John Pezdirc za Reading, Pa.
Ivan Purnat, Little Falls N. Y.
Jak Potočnik, Hostetter Pa.
Rudolf Puzelj, Barberton, O.
Matt Reven, Moundsville, W. Va.
Frank Rotar, Tioga, Colo.
Jos. Stariha, East Helena, Mon..
Joe Starina, Indianapolis, Ind.
Jos. Simčič, Pittsburg, Pa.
Peter Srnovršnik, Forest City, Pa.
Jos. Ulašič, Reading Pa.
R. Valto, Milwaukee, Wis.
John Vodovnik, Milwaukee, Wis.
John Žust, Midway, Pa.

Vsak rojak, kateri želi imeti krasen spomin naj nam nazna ni svoje ime, priimek in točen naslov.
THE FIRST-SEC. NAT'L. BANK
Cor. Fifth Ave & Wood Street.
PITTSBURGH, PA.

Dobro znani hotel in prenočevališče z gostilniškim obrtom in dovoljenjem točenja pijač, na dobrem prostoru v neposredni bližini kolodvorov in parniških pristanišč, posluje od leta 1847 se prodaja zaradi ostarelosti lastnika ki namerava odpočiti se. Najpovoljnejši pogoji. Vprašajte ali pišite na: F. B clo Narodni List, 61 Park Row, New-York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Kdor želi prevzeti zastop in nabirati naročnike za „Slovenski Narod“ v naših naselbinah po Združenih državah in Canadi naj nam to naznani.

Uprava.

BREZPLAČNO
pošljemo vsakemu, kdor nam naznani svoje ime, priimek in točen naslov, krasno notopisno knjižico okrašeno z lepimi slikami. Pišite:
Cunard S. S. Co., Ltd.
21-24 State St. Dep. S. New York.

POD SVOBODNIM SOLNCEM.

POVEST DAVNIH DEDOV.

Spisal Fr. Finžgar.

(Ta vrlo zanimiv roman se je začel v šesti številki Slovenskega Naroda. Kdor ga želi čitati in ni prejel šeste in nadaljnih številk, naj si jih naknadno naroči)

(Nadaljevanje.)

„Še nocoj, gospod!“

„Nocoj ni mogoče, ker mi nedostaje konj. Tekom enega tedna. Dotlej si varen ti in ona. Sedaj na delo! Numida naj takoj odpelje Cirilo, ti pridi z Ireno k meni. V peristilu počakam“.

Epafrodit je odšel po vrtu v vilo. Iztok se je vrnil v sobo.

„Skrb je v tvojih očeh, Iztoče!“ ga je ogovorila Irena, ki je silno razburjena težko čakala njegovega povratka.

„Pesjan bi bil, lastavička moja, ko ne bi skrbel z vsako mislijo samo zate. Toda ne boj se. Ne razkljujejo te krokarji, dokler čuvajo sokoli nad teboj!“

„Iztok, tvoj gospodar je skrivnosten. Ko si stal zunaj in govoril z dobrim možem, se je naselil strah v mojo dušo. Strah in grozne slutnje“.

„Saj nisi imela strahu in nisi poznala slutenj doslej. Zakaj so se vzbudile?“

„Cirila je zvedela, da je prvi evnuh despojne, Spiridion, prestregel moje pismo, češ da ga nese sam. In Spiridion je zaupni vohun carice. Če je ona brala pismo — in če je povedala Azbadu — o Kristus — otmi nas!“

Iztok je sedel k njej, prijel rahlo za sklenjene roke in gledal v jasnino njenih oči, ki so se kalile z rahlo tančico solza.

„Irena, glej, moja si, vsaka kaplja moje krvi je tvoja. Prav shtiš — razdružiti naju hočejo morda mene, morda tebe — oba. Toda dobri Epafrodit čuje nad nama in Devana blagoslavlja —“

„Kristus, Iztok, Devane ni —“

„In Kristus blagoslavlja najino ljubezen. Zato ne smeš več nazaj — v žrelo volku. Tvoje oči bi umrle, tvojo svobodo bi deli v verige — kakor hočejo mojo domovino. In glej, jaz te otmem in ti dam svobodo — tebi najprej — in potem svoji domovini. Strašno osvetimo prelito kri Slovenov — in potem boš bivala z menoj pod jasnim in poštenim solncem naše svobode. Tam ni lesti, ni zlobe — češčena boš od vseh hčera slavnih starejšin, ljubljena od vseh žen, in pastirji se bodo klanjali k tvojim nogam, kadar jim boš delila kruha, in vsak čestitljivi starostá bo vesel, kadar bo poslušal tvojo modro besedo. Irena, ne boj se, upaj in se veseli“.

Irena ga je poslušala, oči so ji čezdalje bolj toniie v solzah, dokler se ni nagnila njena glava na Iztokovo ramo in so njene ustnice šepetaje prosile:

„Varuj me, opiraj me v viharju, sicer propadem“.

Iztok je poljubil solzi, ki sta pritekli po belem licu, jo objel ter kipeče ponavljal:

„Moja Irena, moja božica — moje vse . . .“

Toda ni ga prevzela sladkost trenotka. Rahlo jo je izpustil in se dvignil.

„Polnoč je davno minula. Pojdimo, da ne ugasnejo zvezde. Cirila, ti se vrneš v palačo . . .“

Tedaj je zvesta sužnja zaplakala na glas. Kakor marmorov kip je slonela doslej ob nogah svoje gospodarice in pila radost srečnih trenutkov. Ko je pa čula, da mora ostaviti Ireno, se je zgrozila, plač je privrel iz njenih prs in tesno se je oklenila Ireninih kolen ter ponavljala:

„Ne loči naju, gospod! Ne odtrgaj me od nje! Umrjem bolesti!“

Cirila, vrneš se k svoji gospodarici. Ali sedaj, moraš, moraš, če jo ljubiš. Čuvaj njeno sobo, govori, da je Irena bolna, dokler ne dobiš poziva: Pridi! Tedaj se vrneš in vsi se napotimo srečnim dnem v krilo“.

Še enkrat je Cirila zaihtela, poljubila roko Ireni, ki je slonela kakor brez moči, brez misli. Nato je dvignila Irena roko ter jo položila sužnji na glavo.

„Pojdi, Cirila, Kristus Pantokrator te čuva! Zaupaj!“

Čez nekaj minut je zdrsela lepa šajka po morski gladini. S krepkimi udarci jo je gnal Numida proti carskim vrtovom.

Cirila se je vračala.

DVAINDVAJSETO POGLAVJE.

Solnce se je dvigalo izza Črnega morja, prvi žarki so se zablesteli po vrhovih pinij in platan in po gričih krog Bizanca. Na kampu pred vojašnicami so bile zbrane in uvrščene ponosne čete jezdecev, hoplitov, lokostrelcev in pračarjev. Čakali so vrhovnega poveljnika Azbada.

Iztoku je plulo srce v prsih vse razburkano. Vso noč ni zatisnil očesa. Do jutra je prebedel v Epafroditovi vili ob Ireni — nato takoj v sedlo — in vun iz mesta. Tu je čakal, da se pojavi na divjem žrebcu — divji Azbad, ki ga prebode z očmi in prekolne v pekel zaradi nočnega dogodka. Častniki so se pogovarjali in ugibali, kaj da ni magistra equitum, ki je bil vedno točen. Določena je bila velika vaja — vse čaka, vse je obloženo in opremljeno, njega pa ni.

Že so se svetili ščiti v solncu, konice sulic so zablestele in od šlemov je rumenel sijaj mladega jutra. Tedaj se pojavi tekač iz Bizanca in izroči prvemu častniku list.

Azbad je naročal, da pride šele ob enajstih, tačas naj sami proizvajajo lahke vaje na kampu. Ob enajstih naj se zbero vsi častniki pred vojašnico z vojaki vred.

Veselo so odlagale čete težko opravo, vreče z ječmenom, lopatke in lahnih nog odkorakale na vežbališče. Stotniki in častniki so ugibali, kaj jim pove magister equitum.

Edini so bili v mislih, da odrine velika večina vojske v Afriko ali v Italijo nad Gote. Po Bizancu so bile raztresene razne vesti. Belizar je nabiral vojake-novince na lastne troške — in to je bilo vsekako pomenljivo znamenje vojske.

Iztok se je deloma veselil, deloma ga je zelo skrbelo. Veselilo ga je, da se vrne prej domov in se čimprej snide z Ireno, skrbelo ga je, če se sum častnikov uresniči. Vse silne vaje dolgo pomlad so bile znanilke resnih časov. Če Azbad prebere carjevo povelje, da ta in ta stotnija odrine takoj in se vkrca na barke — potem je beg nemogoč — in od Irene je ločen za vedno. Da bi se vrnil živ iz vojne, še mislil ni, in če se vrne, kje bo Irena? Ali jo bo čuval Epafrodit? Star je, lahko umrje, lahko ga napade Teodora in mu ugrabi Ireno. Čezdalje bridkejše so bile njegove misli, in neizmerno se je kesal, da ni izginil ponoči z Ireno.

Ure na vežbališču so se vlekle. Solnce je stalo kakor prikovano na enem mestu, in Iztok je mislil, da ne učaka enajste ure. Napisal je list Epafroditu, v katerem ga prosi, naj mu pošlje Numido s čolničem do transportnih bark v vojno luko, ako bi ga ne bilo domov. Sklenil je za trdno, da plane v morje in ubeži, če ga pošljejo na ladjo, da bi šel v Italijo.

Med odmorom je pozval starega Slovena, ki se je boril s Svaruniči zoper Hilbudija.

„Sloven, ali si govoril o begu s tovariši?“

„Jasni centurio, govoril! Solze so kropile ožgana lica ko so zvedeli, kaj nameravaš. Vse gre za tabo. Tudi Gotje so z nami!“

„In če me varaš? Pri pravdi tvojega očetovega ognjišča, ne prizaneso ti bogovi!“

„Naj me uničijo, če nisem govoril resnice“.

„Verujem, Sloven. Verujem, ker nisi Bizantinec. Več je vredna naša beseda, nego bizantinskih krščenikov prisega“.

„Ne vseh, centurio! Pravi, krščeniki so zlato“.

„Da, pravi, resnico govoriš“.

Iztok se je domislil Irene.

„Pravi krščeniki so biseri!“

„Med Vandali sem našel dragulje človeških src!“ —

„Dobro. Jaz ti verujem. Torej slušaj!“

Skrbno se je ozrl, če ni koga blizu, da bi ju slišal. Pokazal mu je z roko na sosedne griče, kakor bi mu razlagal načrt o naskoku.

„Dnevi mojega bivanja v Bizancu so sešteti. Odidemo prav gotovo tekom osmih dni“.

Slovenu je šinila kri od radosti v lice, da je posinel dolgi obronek na čelu.

„Tekom osmih dni, pravim. Povej jim, da so pripravljeni. To se pravi, kadar dobiš pismo od mene ali sporočilo — ali karkoli — morda od nekega drugega, ki naroča v mojem imenu, tedaj pojdite vsi v Bizanc na večer, kakor da greste v pivnice, brez orožja. Na Teódozijevem foru krenite z osrednje ceste v desno ozko ulico in ko dospete blizu morja, pridete k velikemu hlevu. Tam potrkajte — odpre se vam — tam me počakajte — drugo vse zveste. Razumel?“

„Razumel, centurio. Še nocoj poiščem oni hlev — še nocoj, da se ne zmotimo. To je hlev onega gospoda, pri katerem bivaš; bogat je in vilo ima. Slovit je po vsem Bizancu!“

„Veš resnico. Pojdi, delaj in molči!“

Točno ob enajstih je prijezdil magister equitum. Lep je bil na iskrem arabcu v pozlačeni opravi. Kakor žarek je švigal v veselem diru po široki cesti. Pojezdil je med vrstami vojakov gor in dol in nazadnje obstal pred zborom stotnikov in višjih častnikov. Azbad je potegnil izza pasa zvito listino, razmotal jo in z neizmerno mogočnim pogledom premotril zbor pred seboj. Hotel je, da mu bero iz oči, v čegavem imenu da bode govoril.

„V imenu despota, zmagalca narodov, imperatorja zemlje in morja . . .“

Vsem je zamrgolelo po životu. Eni so se prestrašili, drugi razveselili. Jasno je bilo, da carski reskript razglasi vojsko in odhod. Zato strah onih, ki se jim je — gizdalinom — prilegalo bizantinsko življenje, in radost tistih, ki so želeli po boju in ropu v tujih deželah.

„Vsemogočni despot je obljubil po zmagi nad Vandali sijajno mesto v svoji vojski onemu, ki bo prvi mojster-lokostrelec v hipodromu“.

Častniki so se ozrli na Iztoka. Njemu se je pa zgrozilo pred očmi. Če ga je carica zatožila, da zavaja poštene dvorjanke — in ga v trenotku zgrabijo in obsodijo . . . Oklenil se je trdno ročnika na težkem meču.

„Znano vam je, kdo je bil tedaj zmagavec!“ Azbad je obmolknil in gledal častnike. Ti so enoglasno vzkliknili: Živio Iztok po grško!!!!

„In kakor je oseba despota sveta, sveta je njegova obljuba. Ni bila obljubljena čast centurija zmagavcu — ali ker je bil on barbar in nenk vojne, se ni mogla izpolniti obljuba. Sedaj se je izkazal vrlega vojaka, dobrega poveljnika, — in danes se izpolnuje sveta carska obljuba: Iztok — ki se poslej ne nazivlje več barbarski, temuč po naše — Orijon, je od danes magister peditum!“

Častniki so za trenotek onemeli, nato so vsi po vrsti čestitali Iztoku in mu izkazali vojaške časti.

Azbad sam ga je pozdravil, vzel zlatega orla, znamenje magistra peditum — in mu ga obesil na prsi. Ko je razglasil še nekaj povelj, je velel Iztoku, da takoj nocoj nastopi častno službo, in mu je poveril nadzorstvo straž v vojašnici, v pentapirgu in v carski palači.

Nato je Azbad odjezdil v mesto.

Takoj za njim je zasedel konja Iztok in hitel k Ireni. Njegovo srce je vriskalo — zakaj prepričan je bil, da se je Epafrodit varal. Carica je držala besedo — in sedaj s tem dostojanstvom mu je posula pot za beg — kakor z rožami.

Ko je razgrnil doma plašč in pokazal Ireni in Epafroditu zlatega orla na prsih, se je Irena vzradovala — Grku se je zmračilo čelo. Šel je v peristil; gledal dolgo v šumeči vodomet, nato udaril z nogo ob mozaik in vzkliknil:

„Če mi da carica čoln biserov ali nibm z glave, Epafrodit ji ne zaupa in ne veruje!“

TRIINDVAJSETO POGLAVJE.

Odkar je Teodori Iztok raztrgal mreže, v katere ga je hotela zaplesti njena sla, je bila kakor od besnosti polblazna. Večerov ni prirejala, častniki, senatorji in patriciji so čakali dneve pred njenimi vrati — toda pričakali niso srečne ure, da bi smeli pred despojno. Edini Azbad je zahajal vsak dan k njej. Zakaj on je moral biti sedaj njen zaupnik, njena desna roka krute osvete.

Ko je spodletel napad na Ireno, je še isto noč sporočil Azbad v despojnine dvore, kako se je izjalovila zlabna nakana. In tedaj je Teodora v srdu vzkliknila, da je zadonelo po slonokosteni sobani: „Epafrodit pomni, kdaj si preračtal račune despojni!“

Poslej ni bilo več milosti v njeni duši, ki je vrela kakor vulkan, da pogoltne v divji osveti vse tri. Predobro je vedela, da barbar Iztok ni bil toliko previden, da bi jemal sužnje za spremstvo. In on sužnjev tudi nima. Torej tu je vmes roka lokavega Grka, starega lisjaka. Sedaj mora tudi on občutiti, kako se maščuje despojna zemlje in morja.

Zamišljena je hodila po dvoranah, posedala sama, bila zlovoljna, da je vbadala z zlatimi iglami sužnje, ki ji niso mogli ustreči z največjo pozornostjo in vdanostjo. Pomislila je najprej, kaj ko bi Iztok, naščuvan od Epafrodita, mislil na beg. Njemu velja prva osveta — zato ga je treba varati in se zatajiti. Ponaredila je sama carski reskript, s katerim ga je odlikovala in dvignila do magistra peditum. Da bi ji utekla Irena, zato se ni dosti bala. Menišič je prenaiven, si je mislila, utekel je slučajno Azbadu; pride že čas, ko jo odvede ta strastni kragulj ter ji izkljuje tisto pobožno rdečico z lic in izpije tiste nedolžne oči. Toliko bolj jo je mučil Epafrodit. Ves Bizanc ga je poznal, čislal ga je dvor. Upravda mu je bil hvaležen, ker ni štedil zlata, kadar se je napravljala armada na vojsko. Za tega je treba iztuhtati genialen načrt, da ga uniči.

Po zabavi in razkošju hrepeneča ženska se je odrekla vsem radostim, da je mogla snovati in kovati načrte.

Za pogibel Epafroditovo je bilo treba pridobiti Upravdo.

Ure so ginile, despojna je posedala po kipečih blazinah, ponoči zrla na zvezde, kakor bi v njih hotela razbrati duhovito misel. Klicala je vražarice, da so ji prerokovale; vse so ji govorile o prozornih kapljicah, ki brez sledu iztirajo dušo iz telesa. Mislila je nazadnje, da ne pojde drugače, kakor da podkupi kakega sužnja, ki bi zavdal Epafroditu.

Toda s to mislijo se ni mogla sprijazniti. Z drobno pestjo si je trkala na čelo in klela svojo duhovito pamet, da ji je kar naenkrat odrekla pomoč.

Sledlujič pa ji je zažarelo, prav tisto popoldne, ko ji je prišel poročat Azbad, da je Iztok — Orijon — neizmerno vesel odlikovanja in da ni misliti na beg. „Ukrenil sem pa“, je dostavil, „da bo še nocoj tukaj!“

Pokazal je s prstom navzdol, kjer so bile pod palačo večne ječe, pripravljene z vso grozoto za one, ki so zaigrali njeno milost.

„Izvedi varno, brez hrupa! Dobi zanesljive ljudi! Ko se stvar izvrši, pošlji na vse kraje tekače, češ da ulove ubeglega Slovena! Pojdi!“

Azbad se je čudil Teodori, ker je bila nenavadno dobre volje. Ko se je sklonil, da jí poljubi nogo, ga ni utegnila čakati, ampak ponovila:

„Pojdi, izvedi varno! Nagradim te!“

Hitro je izginila iz sobe in se napravila skozi dvorane k Upravdi.

Justinijan je slonel sam na trdem stolu pred mizo, na kateri so bili kupi sodnih aktov. Premišljal je zapletene pravde in pisal sam razsodbe na listine.

Ko je vstopila Teodora, se je je vidno razveselil. Vstal je in hitel k njej ter jo iskreno objel. Ali odstopil je naglo in ji zrl z vprašujočim pogledom v utrujeno lice.

„Kaj se je zgodilo moji edini, vsesveti, da je njeno lice otožno, da ginejo rože življenja?“

Teodora se je stisnila k njemu, rahlo položila roki krog njegovega vratu in rekla:

„Če trpiš ti, despot, ali naj se raduje ona, ki edina čuti s teboj. Odkar sem brala žalost na tvojem obrazu, ker nisi mogel ogrniti v svilo stan svoje zveste Teodore, se je zagrizla žalost v mojo dušo in nisem spala, nisem se radostila, dokler mi ni sveta Modrost razsvetlila duše!“

„O tipredobra, ti edina!“

Justinijan jo je vnovič objel in iskreno poljubil.

„Govori despojna! Vem, da je velika tvoja misel, katero ti je vdihnila božja Modrost“ — ozrl se je hvaležno skozi okno proti cerkvi svete Sofije — „in despot jo izvede, da se je raduje nebo in jo blagruje zemlja“.

Sedla sta nato na preprost divan iz perzijskega usnja. Teodora je nadaljevala:

„Ali se ne zdi despotu prav in pravično, da s svilo, ki jo je ustvaril Bog za one, katere je odločil na zemlji za svoje namestnike, vladarje narodov, trgujejo in gospodarijo le oni sami, ne pa umazano, nizko ljudstvo goljufivih in sleparskih trgovcev? Ali se ti ne zdi, despot, to prav in pravično?“

„Velika in pravična je tvoja misel, despojna! Govori!“

„Zato naj napiše roka pravednega despota, največjega ljubitelja pravice in zakonov, kar jih je poznala zemlja in jih še spozna do sodnjega dne, naj napiše roka takoj zakon, vsled katerega je svila — monopol — edina last in pravica despota, za katerega je ustvarjena!“

„Božje usmiljenje je neizmerno, da mi je dalo tako despojno. Vse moje misli so omagale pred prazno blagajno, viri usihajo — in moje stavbe bi skoraj obnemogle. In ob tej uri prideš, despojna, božji dan te je privedel, ena beseda, ena mbisel — vse je rešeno. Tvoj suženj bi moral biti, ker nisem zasledil reke bogastva, ki se razlije v državno blagajno“.

Sloki despot je zdrsnil na kolena pred Teodoro in objemal njene noge in poljubljal tenki bisus na njenem telesu.

„Ker so pa trgovci vsi varalice, krivičniki, ne izda in ne proda gotovo nihče vse svile pravični državi. Zato bo treba preiskav — protivce svetega zakona se postavi pred sodbo in kot krivičnikom se jim zapleni njihovo bogastvo — da se z njim okoristi despot, ki osrečuje narode!“

„Nizmerna je tvoja modrost“, je jecljal Upravda, ki je bil resnično očaran od ideje, katero mu je nasvetovala duhovita Teodora.

„Takoj izpolnim tvojo misel, v jutro se razglasi novi zakon. Nocoj priredim pir in povabim v gosti ves dvor, da dostojno proslavimo najmodrejšo na zemlji!“

Ko se je Teodora vračala od Justinijana, je kipelo po njenih žilah.

„Ha, Epafrodite, ne boš dolgo posestnik lepe vile. Po tvoji svili bo poležkavala Teodora in drago tkanino bo teptala moja noga — ti pa pojdeš v ječo, na kamen, na gola tla, da boš premišljal do konca, kako si ponagajal despojni!“

(Dalje prihodnjič)

BOL V HRBTU

in v straneh se hitro prežene z rabo

Severa's Gothard Oil

(Severovega Gothardskega Olja). Priporoča se kot krajevno zdravilo zoper

revmatizem, nevralgijo, izvinjenja, otolkljaje, otekline, otekle žleze, okorelost v sklepih, krče, bolečine in poškodbe.

Je mazilo preiskušene vrednosti.

Cena 25 in 50 centov.

g. Štefan Plačko, iz Marietta, N. Y., nam je pisal sledeče:
"Trpel sem vsled bolečin v hrbtu in straneh več nego pet let ter sem med tem časom poiskusal razna zdravila toda brez uspeha. Čital em v Vašem Almanahu o Severovem Gothardskem Olju ter sem ga preiskusil in so mi bolečine kmalu izginile. Lahko tudi rečem, da je izborno zoper bolečine v nogah. Priporočam ga vsim, ki trpijo vsled krajevnih bolečin."

RANE,

otiske, ureze, odprte rane, tvori, bule, opekline in ožganine se hitro zacelijo, ako se nadene

SEVERA'S Healing Ointment

(Severovo Zdravilno Mazilo). Cena 25c.

Severove Pripravki so naprodaj v vseh lekarnah. Zahtevajte samo Severove. Zavrnite nadomestitve. Ako vas ne more lekarnar založiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

ZASLEDUJTE BOJNE DOGODKE!

Krasna in velikanska mapa celega sveta, kjer lahko že na prvi pogled vidite, kod se kretajo razne mornarice in premikajo razne vojske.

Polegtega imate na tej mapi naslikane vse vladarje, ki so zapleteni in ki se utegnejo zaplesti v sadanjo vojno, in to pa v njihovih najzadnjih fotografijah.

Tudi so na tem ogromnem zemljevidu vse zastave in grbi v barvah vseh v boj zapletenih držav, pa tudi onih, ki utegnejo poseči v boj.

Razentega je poleg prve mape še druga, na kateri so narisane Združene države in naslikani vsi predsedniki, počenši od Washingtona pa tja do Wilsona, kakor še devet drugih map in deset velikih slik, ki vam predstavljajo svetovne znamenitosti.

To vse naročite še danes ter pošljite obenem 50 c. na upravo „Slovenskega Naroda“.

CUNARD

najhitrejši parniki na svetu

„MAURETANIA"

NEW YORK - LIVERPOOL

najhitrejša proga preko Liverpoola za

LONDON, PARIZ, NAPOLJ,

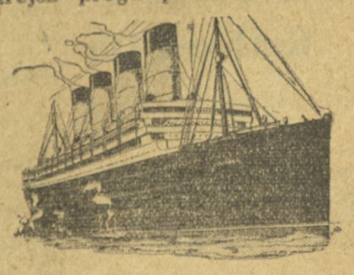

RUSKO, FINSKO, PATRAS.

ODPLOVITEV ZA LIVERPOOL

SAXONIA

sreda 8. sept. 10. a. m.

CAMERONIA sobota 11. sept. 12. a. m.

CALIFORNIA sobota 18. sept. 12. a. m.

Parniško pribrežje se nahaja na podnožju West 14. ulice North River, New York.

Za daljnje podrobnosti obrnite se na:

THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

21—24 STATE ST. NEW YORK, N. Y.

ali njene pooblaščene zastopnike.

J. POPOVIĆ

CLEVELAND, OHIO

2537 St. Clair Ave.

Prva slovenska veletrgovina domačega tropinovca in domačega vina.

Domači tropinovec po gal. $3.00; 3.25; 3.50
Domače belo vino, galona po $1.00 in $1.50
Domače rdeče vino, galona po . 50c in $1.25
Za vse druge nasvete se obrnite ustmeno ali pismeno na:

JOHN POPOVIC
2537 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO

KOMUR JE TREBA KAKRŠNEGAKOLI SVETA, NAJ SE OBRNE NA NAS.

Dandanes ni javnega urada tukaj, na katerega bi se mogli Slovenci, naši rojaki, obrniti z zaupanjem ter tam iskati sveta in zaščite. Zato padejo naši ljudje večkrat kakšnim zakotnim mazačem v roke, in ti jih derejo, da se jim lupi koža.

Temu zlu se je prišlo sedaj vokom, in vsakdo se more obrniti na nas ter se tako izogniti tem ljudskim krvosesom.

Kakršnegakoli sveta je treba našemu človeku, ga mu dajo naši nalašč za to najeti odvetniki v starem kraju, ali tukrajski, ameriški.

Vsakdo se more obrniti na nas glede:

Pooblastil, zadolžnic, kupnih in prodajnih pogodb, izbrisov, oporok itd. Nadalje glede vknjižb in izknjižb, užitkarskih in lastninskih pravic. Dalje glede vojaških prošenj, prošenj za polnoletnost in za ženitveno dovoljenje, glede krstnih, poročnih in smrtnih listov in tudi glede izterjanja zaslužba v Ameriki in starem kraju.

Tudi če ima kdo v tej deželi kakšne sitnosti, ali kakršnokoli sporno zadevo, naj se obrne na nas ter nas vpraša za svet.

V zvezi smo z najboljšimi odvetniki v starem kraju ter imamo tudi domače odvetnike tudi v tej deželi.

V vsaki zadevi takšnega značaja, kakor gori omenjeno, se obrnite na:

„SLOVENSKI NAROD".

45 VESEY STREET NEW YORK, N. Y.

POZOR!

KRASEN ZEMLJEVID V BARVAH, KATEREGA JE DOBITI MOGOČE BREZPLAČNO.

Obstoji iz dveh delov na štirih straneh in obsega: Pregled celega sveta z morja in suhe zemlje. — Združene države v posebnem oddelku in skupno. — Ostalo zelo zanimivi zemljevidi. — Poučne in statistične tabele. — Panamski prekop. — Slike vseh vladarjev na zemlji. — Slike vseh predsednikov Združenih držav od Washingtona do Wilsona. — Zastave in grbi vseh držav na zemeljski krogli i t. d. . . .

Kdor naših naročnikov najde dva nova vsaj polletna naročnika in pošlje dotični znesek (v tem slučaju najmanj $ 1.—), na upravo, dobi na zahtev gori opisani enciklopedijski zemljevid brez vsakih nadaljnih stroškov.

Ali ste že kaj darovali za Rdeči križ v Ljubljani?

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod", najboljši slovenski list v Ameriki!

PISMA Z BOJIŠČ

SAVINJČANI KLJUBUJEJO ITALIJANOM,

Pionir Ivan Jordan iz Gotovelj nam piše z italijanskega bojišča:

Več Slovencev, pred vsem Savinjčanov, nas je skupaj pri jedni stotniji in se prav dobro zabavamo. Da našim znancem malo dolg čas prikrajšamo, opišemo v par vrstah, da tudi nas pionirje ne pustijo Italijani mirno opraviti svojo nalogo. Bilo je namreč ravno na Sv. Petra večer, ob isti uri, ko smo v mirnem času Savinjčani še najbolj krepko obhajali dotične župnije patrona.

Razšli smo se sem in tam, da popravimo svoja kritja, ki so bila razbita od težkih neprijateljevih granat. Bilo nas je pet Slovencev skupaj, ki smo imeli nalogo, popraviti kritje, katero je imelo pri krajnu na prednji strani veliko luknjo od granate. Vreme ni bilo ugodno; grmelo je, se bliskalo in deževalo.

Komaj smo očistili razvalino kamenja in napravili lego za kamen na kamen, udari granata za korak pred kritjem, da so padali debeli kosci kamenja na streho naše postojanke in čez nas. Za trenotek je bila že druga granata skozi prednji zid v našem kritju. Ker je bil zid debel, ni bilo škode, samo nekaj kamenja se je udrlo. Bilo je seveda vse pretreseno in nevarno, da nas ne bi podsulo. Razšli smo se tu in tam izven kritja. Granate so padale tako gosto, da nihče ni vedel prostora, kam ne bi granata udarila.

Napravil sem nekaj korakov v bližnjo jamo, že pade granata ob strani, močen zračni pritisk me pahne daleč proč v jamo in mi odnese čepico, da še sedaj ne vem kam. Počasi se zopet vzdignem in grem malo naprej, kjer vidim infanterista ležati. Vsedem se poleg njega. Ko ga natačneje malo pogledam, mu vzamem čepico in se žnjo pokrijem, ker sem videl, da njega pač ne bo več zeblo v glavo.

Granate še vedno padajo tu in tam, a ne več tako gosto. Šel sem počasi nazaj na delo, moj prijatelj je delo že nadaljeval, pa tudi drugi so počasi prišli skupaj ter smo naše delo popolnoma izvršili, čeprav so nas Italijani celi čas malo plašili. Poškodovan ni bil od nas nihče. Največ škode sem imel jaz, ker sem imel hlače raztrgane in koleno malo razkraspano.

Mnogo pozdravov Savinjčanom in vsem spodnještajerskim Slovencem pošiljajo: Ivan Jordan, Gotovlje, Friderik Selinšek, Janez Tuš, Jožef Čretnik, J. Lobnikar, Grajska vas, in Rudolf Rus.

OBMEJNI SLOVENEC, KI SE BORI ŽE NA TRETJEM BOJIŠČU.

Korporal Jakob Polanec, doma iz Dobrenja, župnija Spodnja Sv. Kungota, je bil ranjen že na srbskem in ruskem bojišču. Sedaj, ko je okreval, so ga poslali na italijansko bojišče, odkoder nam piše dne 18. julija:

Lansko leto na god sv. Jakoba sem še svoj imendan veselo obhajal med svojimi znanci in sorodniki. Kmalu nato pa nas je domovina klicala na boj. Poslovil sem se od edinega brata Janeza, ki je že dal svoje življenje za domovino, poslovil sem se zadnjikrat od ljubeče mamice, ki so med tem časom doma umrli. Nisem jih mogel pokropiti, ker sem bil tisti čas na krvavem bojišču.

Hude čase sem doživel v Srbiji in Rusiji, bil sem dvakrat hudo ranjen, a Bog mi je dal zopet ljubo zdravje. Sedaj se borim proti hinavskemu polentarju, kateri je postavil pred naše postojanke silno močno, a malo korajžno armado.

Mi se Italijana prav nič ne bojimo. Veliko zabavo imamo, ko nam v begu kažejo krvave hrbte in pete. Italijan ima grozne izgube. A naše niso tako velike. Sicer pa nas čuva Marija, ker se borimo za pravično stvar, Italijan pa za hudobno reč. Mnogo pozdravov pošiljata zvesta tovariša Jakob Polanec in Filip Klinc, doma od Sv. Miklavža pri Ormožu.

DOKLER SLOVENSKA KRI PO ŽILAH TEČE, SOVRAGOM BO GORJE!

Z italijanskega bojišča nam poročajo hrabri slovenski fantje, doma iz okolie žucpnije Planine, tako-le:

Že precej časa se nahajamo na Krasu, katerega površino obstreljujejo polentarji z nešteviln imi granatami, ki drobijo le ubogo kamenje, ker nas le malo kedaj zadenejo. Seveda nas slovenskih fantov se ogibajo, kot bi se nas bale. Zato smo še hvala Bogu zdravi in veseli ter si zapojemo tuintam kako domačo, da je kar veselje. Polentarji si ne upajo priti preblizu nas, ker predobro vedo, da jim potem ne bi dobro polenta teknila. Kajti če krogle iz avstrijskih pušk zažvižgajo, Italijani že jokajo in če topovi zagrme, že pokažejo pete.

Dokler slovenska kri po žilah teče, in v prsih bije nam srce, branimo mi domovje naše, in sovragu bo gorje! Z združenimi močmi za cesarja in domovino!

Vse prijatelje in bralce „Slovenskega Gospodarja" pozdravljajo vojaki telefoničnega odseka: Mihael Šalobir, Ivan Šmigovc, Martin Melaušek in Franc Šmid iz planinske okolice doma.

SLOVENSKI PLANINCI NA DOBERDOBSKI PLANOTI.

Lep solnčen dan gre k zatonu. Nebo se oblači, bliža se črna, viharna noč, bataljon se približava bojni črti. Treba je nadomestiti ogrski bataljon, ki vztraja v pozicijah že več tednov. — "Telefonisti naprej"! se glasi povelje, "k vsaki stotniji napeljati žico telefonsko in aparate v zakope!" Od bataljonskega štaba se razpelje žica nizdol k zakopu, delo je izvršeno, telefonisti že pri aparatih v zakopih in pri štabu. Črna tema pade na planoto, blisk šviga in bliža se vihar. Kompanije se plazijo v nakazane jim zakope, vlije se divja ploha, tresk na tresk, ogrski roji odhajajo iz zakopov, zabliska se, zagrmi in strela udari z neba. Poleže se vihar ploha poneha, kompanije so v zakopih, vse v redu, čuječe, pripravljene na odpor. Noč preide mirno, sovražnika ni v bližini.

Ko se zdani, ni opaziti žive duše italijanske v planjavi tržiški, le sem pa tje se oglasi iz daljave top in granata zleti preko nas in pride na "neplodovita" tla. Čez dan se oglasi in pride še kaka baterija, a naše topništvo jo kmalu izsledi in prepodi s par streli. Tako mineva dan za dnem, mirno. Naši planinci čuvajo redno, opazujejo in javijo vsak sovražnikov migljaj, telefonisti javijo topničarjem in vsak sovražnikov korak je v trenotku razbit in razkopljen. Bili so lepi prijazni dnevi in nični sovražnik se ni upal in se ni mogel približati, le sem pa tje stekle "ptice brez repa in perja" preko nas in padle navadno brez vsakega dobička in škode na tla, ker Italijan ni mogel na noben način izslediti naših topničarjev. Potekel je teden in bili smo zopet nadomeščeni s češkim bataljonom.

Taboril je bataljon nato nekaj dni in noči za črto v dolinah in grmovju in moral potem zopet nadomestiti bataljon v sosednji liniji. Tu pa je bilo delo že žilavnejše, pozicije ogrožene, obstreljevane, naskokovane. Noč je prešla, a ko je napočil dan, so jele padati granate, težke, nevarne, vseh kalibrov, zdaj na topništvo, zdaj zopet na okope, padale so in razbijale, a razbile niso mnogo. To je trajalo do noči, in z nočjo je prišel infanterijski naskok, ponehal, in zopet naskok. Z duevom so zopet rjuli topovi, a sovražna infanterija se je umaknila za Sočo. Tako se je ponavljalo vedno huje, ljuteje brez miru in prestanka. Zemlja razorana, drevje razcepljeno, gozdič uničen, naši fantje pa zdravi in srčni čuječi, vztrajni v zakopih. Telefonske žice raztrgane vsako uro od pregostih granat, telefonisti vztrajajoči pri aparatih, razpošiljajoci važna poročila, pomožno moštvo preiskajoče in popravljajoče telefonske žice. In tako gre vse v redu naprej. Sovražnik ne more prodreti. Zakopi, čez dan dan razrušeni, so zopet po noči popravljeni in infanterijski napadi odbiti. To je velik napor, a vse prenesejo naši planinci, ker so junaki in vedo, da se bore za slovensko ozemlje... Pa utrujen je postal bataljon — zato so nas nadomestili po dvanajstih dneh in nočeh iz teh pozicij, ki jih nismo odstopili niti za korak.

Bili smo zopet na odmoru za bojno linijo, v slovenski naši vasi, občevali zopet z gostoljubnimi ljudmi, pogovarjali se z navdušenimi primorskimi narodnjaki. Vse nas ljubi, vse zaupa v armado, vse čaka zločinske požeruhe italijansko. Glasi se zopet lepa slovenska pesem.

"Auf! — Alarm!" — se začuje sredi noči klic, ki smo ga že vajeni. "Sovražnik je prodrl v planoto doberdobsko, zatorej ga treba v protinaskoku vreči nazaj!"

Ko se zdani, naši planinci že naskakujejo desetkrat močnejšega sovražnika, ki je prodrl čez okope. — Umakne se nekoliko nazaj, t. j. pa zarjove sovražni topovi, divje, neizprosno... Sto, dveste žrel rjuje, bljuje peklenski ogenj, rjoveče v skalovje razruvajo zemljo, razbijajo skale. Železo ječi, škropi naokrog, skalovje se ruši, razsipava, brenči po zraku, drobi se trda prst, črni oblaki smrdečega dima se dvigajo, — junaki pa molče leže, čakajo.. Bataljon naskoči znova, toda Italijani se ne umaknejo zdaj, temveč vsujejo v naše vrste točo krogel, in strojne puške ragljajo... Nato pa zopet udarjajo granate rjoveče in tuleče, železo ječi, skalovje se krha, dviga črna prst, vlači se grd, smrdeči dim. A slovenski junaki se ne umaknejo.

Preide dolg, strašen dan, poln groze in trpljenja, solnce zahaja, tone v morje, zadnji trakovi žarkov se vlivajo za oblaki. Potihnil je peklenski grom, vse mirno — tihi mrak pada na poljane, po dolinah pa se vlačijo gosti oblaki smrdečega dima. — Oddahnejo se trudne vrste junakov, v dušo leže nova moč, spočijejo se živci, ko se vliva na zemljo lepa mesečna noč.

Pa zabliska se za goro, topovi zagrme vnovič, težke granate, vse rjoveče in tuleče, padajo zopet. Približajo se črne vrste sovražnikov, toča krogel se vsuje. Naši junaki pa vztrajajo, čuječi, pripravljeni na odpor. Sosednji češki bataljon naskoči, ko mu pride na pomoč bataljon kranjskih 'Janezov' — sovražnik je presenečen umakne se v neredu, beži kričeče, nekateri pomečejo orožje in padejo na kolena, proseč milosti. Mislil je menda sovražnik, da mora biti po tako gosti toči železja in svinca vse drobno, vse razbito in ubito in da ni žive duše več na poljani — zato jih je presenetil ta nenadni naskok. Rjuli so topovi dalje, ragljale strojne puške — a tudi naši topovi so se pridno oglašali in letele so "ptice" brez perja in prizadejale sovražniku zmešnjavo in smrt.

Potihnilo je divje ropotanje, ko je napočil dan, a ko je vzhajalo solnce, so topovi zopet zarjuli, iz sto in sto žrel brnhali železo in tulile so granate, udarjale trdo, neizprosno. Telo trepeče, drgeta, dušo obšine bridkost, težke misli razbijajo možgane, nestrpno pričakovanje razjeda živčevje — a junaki vztrajajo. V blaznem srdu se jim dvigajo prsi, divje, razdražene oči se srdito ozirajo, iščejo sovražnika, a ni ga videti. Naskočili bi ga junaki, pomandrali, razsekali v divjem srdu in sovraštvu, — a ni ga, umika se in skriva, le z granatami obmetava trudne vrste.

Počasi gine dan, počasi gine solnce, tone v morje. Mrak lega na okrvavljene poljane, grom poneha, razbijanje utihne, tihi sen dahne nad trudne trume.. Spočije se omahujoče telo, spočije bolno živčevje, ko pokriva poljane mirna noč. Pa zatulijo zopet topovi, boj se vname na celi črti, črne trume naskakujejo, a naši junaki vztrajajo, odbijajo..!

Tako pride in mine noč, tako pride in mine zopet dan, a junaki vztrajajo, vrste ne popuste. Železen odpor, železna volja. Telo drgeta, omahuje, a volja vztraja... Saj gre za slovenske pokrajine, za našo Gorico, kjer plapola danes naš prapor.

Zopet noč, polna groze in trpljenja, zopet dan, poln težke vztrajnosti, železnega odpora. Naši planinci so utrujeni na smrt zato mora bataljon biti nadomeščen. Treba mu počitka. — Približala se je črna, viharna noč, blisk in tresk, strela, neurje in povodenj, vmes topovi, tulenje granat raglanje, švrkanje, razbijanje. Nove vrste prihajajo, bataljon odhaja v ozadje k odmoru.

Prijeten je počitek, oskrba izvrstna, ne primanjkuje nam hrane, ne pijače. Tudi ljudstvo naše je prijazno, mirno, gostoljubno, veselo; red po trgih in po vaseh. Gorica mirna.

Bataljon se spočije, pokrepča in pripravljen je na nove boje in napore zoper nejunaškega sovražnika, ki razbija in uničuje na grd, nejunaški način planoto doberdobsko, ki je okrvavljena, razruvana — pa ne izgubljena!

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

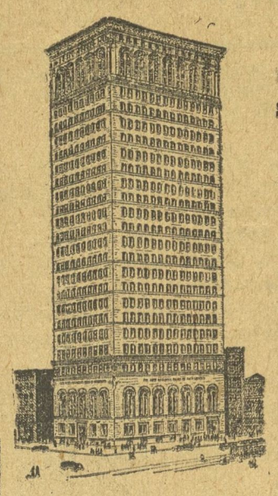

Lastno poslopje.

USTANOVLJENA LETA

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI.
— ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.

INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino

100 kron za 15 50

Z JAMČENJEM.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

POZOR! VAŽNO! POZOR!

ZNATNO ZNIŽANE CENE PRI POŠILJATVAH DENARJA.

Cene so sledeče:

5	Kron	$ .85
10		1.65
15		2.40
20		3.20
25		3.90
30		4.75
35		5.50
40		6.30
45		7.05
50		7.75
55		8.60
60		9.40
65		10.15
70		10.95
75		11.70
80		12.50
85		13.25
90		14.05
100		15.50
200		31.00
300		46.50
400		62.00
500		77.50
600		93.00
700		108.50
800		124.00
900		139.50
1000		153.50
2000		307.00
3000		460.50
4000		614.00
5000		767.50
6000		921.00
7000		1074.50
8000		1228.00
9000		1381.50
10000		1525.00

Ker ne vemo, koliko časa bodo te nizke cene ostale, opozarjamo rojake, da se sedaj poslužijo te izredno ugodne prilike.

Povejte o tem tudi svojim znancem.

First-Second National Bank of Pittsburgh, Pa.

Corner Fifth Ave. & Wood Street,
Pittsburgh, Pa.

VOJNA IDILA.

Iz pisma slovenskega častnika ki se nahaja v neki koroški obmejni utrdbi, posnemamo: Godi se mi še vedno dobro. Danes se je moj oddelek povečal in sicer mi je moj kuhar pripeljal od nekod kozo. Dal sem mu zanjo dve cigari. Kozo prav pridno molzemo, da zboljšamo svojo črno kavo. Počasi bom postal cel planinski kmet — ki pa ljubi noč. Tudi moja koža je za vojne že izvežbana, navadila se je na granate in je dobro zapazila, da je po dnevi na pašniku nevarno, ponoči pa ne. Zato si išče hrane še le ko se stemni, ob zori — proti 5. uri — pa pride zopet v pozicijo in išče kritja kakor mi.

BOLGARSKE ROŽE.

Znano je, da je na Bolgarskem dolina, ki je vsa zasajena z rožami. Te rože so prinašale vrtnarjem lepe dobičke, še lepše pa izdelovalcem rožnega soka. Pred sadanjo vojno so dobivali vrtnarji za kilogram rož 1 frank 20 centimov, rožna esenca pa se je prodajala kilogram po 2000 frankov. Največ te esence se je prodalo no Francosko, na Angleško in v Ameriko. V Turčijo se je le malo prodalo, ker kakih deset let se tudi v Mali Aziji goje rože. Vsled vojne so cene padle in velja sedaj kilogram rož le 15 do 20 centimov, kilogram soka pa 1000 frankov. Navzlic vojni pa je že sedaj le iz Amerike naročenih nad 1000 kilogram rožnega soka.